Naslov—Address
NOVA DOBA
6233 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio
(Tel. HEnderson 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

Letos obhajamo 40-letnico J. S. K. Jednote. Poskrbimo, da bo ta mejnik bratstva tako proslavljen kot še ni bil noben dosedanjih jubilejev.

Entered as Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, Ohio Under the Act of March 3rd, 1870. — Accepted for Mailing at Special Rate of Postage, Provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1925

...30. — ŠT. 30. CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, AUGUST 3rd — SREDA, 3. AVGUSTA, 1938 VOL. XIV. — LETNIK XIV.

...UŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

...*lik piknik* v proslavo jedno- ...40-letnice priredi društvo ...2 JSKJ v Euclidu, Ohio, v ...jo 14. avgusta na Stuško-...armah. Predsednik glavne-...dzornega odbora, brat John ...e bo tam kot zastopnik ...ote.

*

Canonsburgu, oziroma v ...ane, Pa., priredi tamkaj-...društvo št. 149 JSKJ plesno ...o na večer 20. avgusta in ...k v nedeljo 21. avgusta.

*

...za društev JSKJ v zapad-...ennsylvaniji bo skupno z ...vom št. 4 v Presto, Pa., pri-...a velik piknik v proslavo ...tine 40-letnice v nedeljo ...gusta. Piknik se bo vršil v ...o parku.

*

...upni piknik v proslavo jed-...e 40-letnice priredita v ne-...28. avgusta društvi št. 66 ...2 JSKJ iz Jolieta, odnos-...Rockdala. Piknik se bo vr-...Rockdalu, Ill.

*

...hodnje zborovanje federa-...društev JSKJ za državi Illi-...n Wisconsin se bo vršilo 2. ...a. Ob tej priliki bo prire-...tudi veselica z igro v pro-...40-letnice.

*

...štvo št. 18 JSKJ, kakor ...tevilki 134 in 202, priredi-...upni piknik na dan 14. av-...ob reki Green River. Na ...niku bodo vsi naši člani ...k Springs, Wyoming.

*

...štvo št. 55 JSKJ v Union-...Pa., bo na večer 13. avgu-...ireditlo plesno veselico v ...ki dvorani na Franklin ...da se spomnijo 40-letnice ...Jednote in da proslavijo ...nico ustanovitve svojega ...a.

*

...eading, Pa. priredi tam-...dom piknik na dan 14. av-...na prostorih Peter Cher-...na Ridgewood. Vabljeni ...Jugoslovani, da posetijo ...nik.

*

...štvo št. 45 v Indianapoli-...d., vabi vse svoje člane, da ...ovo udeležijo redne me-...seje na dan 15. avgusta, ...ri zvečer, da se pogovori-...te pristopa v federacijo.

*

...a društev JSKJ v zapad-...nsylvaniji ima na dan 28. ...svojo sejo v Presto, Pa. ...i bo velik piknik v počast ...nice JSKJ in 40-letnice ...a 4.

*

...štvo Sinovi Slave št. 185 ...St. Michael, Pa. napravi ...bližnji gozd dne 4. sep-...a.

*

...edništvu "Nove Dobe" se ...asila sestra Virginia Mi-..., ki je bila že dvakrat de-...ja na mladinskih kon-...ah JSKJ. Prišla je v ...stvu družine Karun in Ja-... Njeno društvo je v ...ers, Ohio.

*

...oslovanski dan na Calu-... bo letos v nedeljo 7. avgu-...Piknik se vrši v Electric ..., ples pa zvečer v dvorani. ...ugoslovani so vabljeni, da ...o na ta jugoslovanski ...

*

...elica društva št. 110 v Mc-..., Minn. se vrši v nedeljo ...gusta v stari šoli. Pričetek

(Dalje na 2. strani)

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

LETALSKE TEKME

Milijonar Howard Hughes je nedavno poletel iz New Yorka okrog sveta v manj kot štirih dneh. Poslužil se je najmodernejšega aeroplana, ki je stal okrog 80 tisoč dolarjev, in s seboj je imel štiri spremljevalce. Nekaj dni za tem pa je poletel iz New Yorka na Irsko Američan Douglas Corrigan, sam v devet let starem areoplanu, vrednem okrog 900 dolarjev. Kakor bi se norčeval iz svojega kolege letalca Hughesa! Naj se vzame stvar kakorkoli, korajže se Američanom ne more odrekati niti revnim, niti bogatim.

NA RIBOLOV

Predsednik Roosevelt se je po dovršeni govorniški tudi preko Zedinjenih držav podal na križarko Houston in se zabava z ribolovom na Pacifiku. Odmev njegovih govorov je bil različen a najbolj značilen je bil od jeklarskih delavcev, v Coloradu, ki indirektno pomeni, da bi moral Roosevelt kandidirati še za tretji predsedniški termin.

VAŽNA OSEBA

Važna oseba za delavstvo v Zedinjenih državah je postal Elmer Frank Andrews, katerega je predsednik Roosevelt imenoval za administratorja nove delavske postave, tikajoče se najnižjih delavskih plač in najvišjih delovnih ur. Administrator bo imel veliko oblast in je važno, če je osebno delavskim težnjam naklonjen ali ne. Dosedaj je bil Andrews komisar new yorške državne industrijalne komisije, katero pozicijo je, z delavskega stališča vzeto, vzorno in pošteno upravljal.

NAJ LE GREDO!

Pred nekaj dnevi se je odpovedal ameriškemu državljanstvu veliki ameriški finančnik William M. Greve in je prevzel državljanstvo male evropske kneževine Lichtenstein. Ta mala kneževina, ki meri komaj 65 kvadratnih milj in šteje okrog 10 tisoč prebivalcev, nima dohodninskih davkov in tem se je ameriški finančni magnat hotel izogniti. Njegovo bogastvo so mu nagrmadili ameriški delavci in farmerji, toda ko je treba po kapitalistih povzročeno depresijo z nekaj višjimi davki na kapital odpraviti, on ne mara prispevati svojega deleža. Amerika se bo tudi brez njegove pomoči izvlekla iz depresije, toda če nekega lepega dne Nemčija okupira sosedno kneževino Lichtenstein, kar je morda samo vprašanje časa, bo Mr. Greve plačal vse drugačne davke kot bi jih moral v Zedinjenih državah, davke proti katerim bo vsaka pritožba nemogoča. Takrat bo mož obžaloval, da se je odrekel ameriškemu državljanstvu. Taki sebičneži naj le gredo, kamor hočejo, čim preje, tem bolje!

VROČINA PASJIH DNI

V drugi polovici julija je v raznih krajih Zedinjenih držav zavladala občutna vročina, ki je zahtevala mnogo človeških žrtev. Vročini in streli se pripisujejo tudi mnogi gozdni požari, ki so uničili tisoče akrov gozdov po naših zapadnih državah.

(Dalje na 2. strani)

AMERIŠKA TRGOVINA

Zedinjene država producirajo v svojih mejah skoro vse, kar je za življenje ljudstva potrebno. Okrog 90 odstotkov pridelkov in izdelkov ameriških farm in industrij se proda in porabi v deželi sami. Ta republika je bolj sposobna za samostojno vzdrževanje prebivalstva kot katera koli druga dežela na svetu. Vendar pa mora gotove predmete importirati in na drugi strani mora za svoje odvečne pridelke in izdelke iskati trgov v inozemstvu, sicer bi bilo treba pridelke in izdelke omejiti.

Leta 1934 je zvezni kongres sprejel postavo, ki dovoljuje državnemu tajniku sklepati omejene trgovinske pogodbe z državami inozemstva. Ta postava dovoljuje državnemu departmentu znižati carino na gotove uvozne predmete inozemstva do 50 odstotkov. Tovrstne zadeve se urejujejo na podlagi gesla: dam, če daš! Inozemska država, ki zniža carino na gotove ameriške izvozne izdelke ali pridelke, je v zameno deležna znižane carine na svoje izdelke, ki jih uvaža v Zedinjene države. Pri sklepanju teh pogodb se skuša čuvati domače poljedelstvo in industrijo pred prehudo inozemsko kompeticijo.

Svetovna mednarodna trgovina je lani znašala 49 tisoč milijonov dolarjev in od tega je odpadlo na Zedinjene države več kot 6 tisoč milijonov dolarjev ali več kot eno osmino. Izvoz iz Zedinjenih držav je predstavljal vrednost $3,345,000,000 ali 13 odstotkov vsega svetovnega izvoza iz vseh držav. Nobena država na svetu ni beležila toliko izvoza. Uvoz je bil nekoliko manjši.

Nobena država na svetu ne producira vsega, kar potrebuje. Tako je bilo nedavno v nekem trgovskem izvestju poročano, da Durban v Južni Afriki zahteva ameriške stroje za izdelovanje cementnih blokov; London avtomobilske potrebščine, Bolgarija bakreno žico, Grška sirovo železo, Egipto volno, Toronto v Canadi izdelke iz ječmena in soje. Industrijske države, kot je na primer Velika Britanija, importirajo iz Amerike v glavnem živila in razne sirovine; dežele s primeroma malo razvito industrijo kot Argentina in deloma Rusija, pa importirajo industrijske izdelke in stroje za izdelovanje istih.

Državni tajnik Cordell Hull je dosedaj sklenil tako imenovane prednostne trgovinske pogodbe s 17 državami inozemstva. Iz Zedinjenih držav se je izvozilo lansko leto v inozemstvo največ strojev; tem sledijo gasolin in razna olja, sirov bombaž, avtomobili, avtomobilske potrebščine, železo in jeklo, kemikalije in tobak.

Glavni uvozni predmeti iz držav, s katerimi ima Amerika prednostne trgovinske pogodbe, so zelo različni. Tako se iz Cube uvaža sladkor; iz Brazilije kava; iz Belgije šipe, platno, demanti ter volneni, železni in jekleni izdelki; iz Haitija kava; iz Švedske lesna kaša za papir in les; iz Columbije kava in banane; iz Canade les, žganje, lesna kaša, tiskarski papir, ribe, goveja živina in semenski krompir; iz Hondurasa banane; iz Nizozemske brinjevec, cvetlične čebulice, palmovo olje in dišave; iz Švice ure in sir; iz Nicarague kava in banane; iz

(Dalje na 2. strani)

PO RIBJIH LESTVAH

Kdo je že slišal o lestvah, po katerih bi plezale ribe? Vendar je nekaj takega zgrajeno na velikem jezu imenovanem Bonneville Dam na reki Columbia v državi Oregon. Ta jez, ki je 170 čevljev visok, ima na delu istega nekake lestve, po katerih ga ribe preplezajo vodi nasproti. Prav za prav so to nekaki nizki jezovi, komaj čevelj visoki, preko katerih pada voda in ki se dvigajo višje in višje, seveda vedno bolj nazaj pomaknjeni, do vrha jeza. Za vsakim takim nizkim jezom je šest čevljev širok tolmun, kjer se ribe lahko "oddahnejo". Te zidane lestve ali stopnice so zgrajene za slanike, ki predstavljajo veliko ribjo industrijo.

Slaniki se izležejo iz ribjih iker ali jajčec v plitvih pritokih reke Columbia. Tam prežive več mesecev in, ko so par palcev dolgi, plavajo polagoma po reki Columbia navzdol in v morje. V morju prežive štiri leta in v tem času dorastejo v velike ribe. Po štirih letih so te ribe postale takorekoč polnoletne, pa se napotijo nazaj v reko Columbia in potom iste v njene manjše pritoke, kjer v plitvi vodi odložijo jajca za nov zarod. Ko so ribe opravile to svojo patriotično dolžnost, poginejo. Iz jajčec izležene ribice pa ponovijo isto pot kot njihovi starši.

Vsako pomlad, ko odraščene ribe v ogromnem številu prihajajo iz morja v reko Columbia in po isti dalje, imajo ribiči sijajen ribolov. Ta ribiška industrija je vredna deset milijonov dolarjev letno, dasi je ribolov omejen le na kratko sezono, ko se ribe selijo. In da se ta ribiška industrija ne uniči, je bilo treba na prej omenjenem jezu napraviti tiste ribje lestve ali stopnice; kajti če bi ribe preko visokega jeza ne mogle nazaj v svoje domovinske vode, da odložijo jajčeca, bi bila ribiška industrija v tistih krajih v par letih uničena.

Glede dotičnih ribjih lestev ali stopnic je bilo mnogo pregovarjanja in dvoma, če se jih bodo hoteli vračajoči se slaniki posluževati. Bil je eksperiment, še nikdar prej preskušen. In ko je to pomlad nastopila sezona ribjega preseljevanja, so federalni agenti budno opazovali kaj se bo zgodilo. Opazovanja so pokazala, da je bil eksperiment uspešen. Veliki slaniki so se poganjali v ogromnem številu preko tistih zidanih stopnic s tako sigurnostjo, kot da so že od nekdaj vajeni take vrste potovanja.

KAKO JE PREDSEDNIK POPULAREN

Ameriška revija Fortune je nedavno izvedla tako zvano "slamnato glasovanje" o priljubljenosti ali nepriljubljenosti predsednika Roosevelta. Omenjena revija se je poslužila sličnega glasovanja pred volitvami leta 1936 in rezultat se je le neznatno ločil od rezultata pravih volitev.

Letošnje poskusno glasovanje je pokazalo, da je predsednik Roosevelt priljubljen pri več ko 80% volilcev. Najbolj popularen je v jugozapadnih in jugovzhodnih državah, najmanj pa na srednjem zapadu; pa tudi tam znaša njegova popularnost nad 54 odstotkov. Dalje je najbolj priljubljen pri revnih ljudeh in ljudeh s skromnimi dohodki, kateri so mu dali 75, od-

(Dalje na 2. strani)

DIVJAČINA SE MNOŽI

Vzporedno z razvojem poljedelstva in industrije se je v tej deželi manjšalo število vsakovrstne divjačine, ptic in rib. Gozdi so se umaknili obdelanim poljem in pašnikom, močvirja so bila izsušena, ob rekah in potokih so se dvignile tovarne, ki so okužile vodo. S tem je bilo odvzeto zavetje divjačini in pticam in onesnažena voda je marsikje uničila ribe. K uničenju vseh vrst divjega življa so seveda znatno prispevali tudi lovci in ribiči.

Nekatere vrste ptic so v teku let popolnoma izginile. Tako, na primer je izginil golob selec okrog leta 1900; zadnji svoje vrste je poginil leta 1913 v zoološkem parku mesta Cincinnati. Nekaj desetletij prej je bilo teh ptic milijone. Pravega vzroka za konec teh zanimivih ptic nihče ne ve. Paraket, edina vrsta domačih papig v Zedinjenih državah, je tudi izumrla. Istotako je izumrla neka vrsta jerebic v naših vzhodnih državah.

Ameriški bivol je bil tudi pred nekaj desetletji že na robu uničenja, dasi je bilo tega divjega goveda svoječasno po prerijah srednjega zapada več milijonov glav. To grozno uničenje ponosnega divjega goveda Amerike pa so povzročile puške belih naselnikov. K sreči je ostalo nekaj parov bivolov v parkih in privatnih rezervacijah in od tega ostanka imamo današnje bivole. Vsega skupaj je zdaj v Zedinjenih državah okrog pet tisoč bivolov, ki živijo v raznih narodnih parkih in gozdnih rezervacijah. Na robu uničenja so bile pred kakimi 40 leti tudi ameriške antilope, katerih je bilo nekoč v Zedinjenih državah 30 do 40 milijonov. Tako so se bližale koncu tudi razne vrste vodnih in drugih ptic.

K sreči so se vplivni krogi še kolikor toliko pravočasno zavedli nevarnosti divjemu življu Amerike in so podvzeli korake, da se reši, kar se rešiti da. Posebno se je bil zavzel za to bivši predsednik Theodore Roosevelt, ki je bil sam navdušen lovec. Za časa njegovega predsedovanja so bili veliki deli javnih zemljišč proglašeni za gozdne revervacije. To se je zgodilo deloma za ohranitev gozdov, deloma pa za ohranitev razne divjačine, ptic in rib. Pred tem so merile gozdne rezervacije le 47 milijonov akrov, ko pa je Theodore Roosevelt zapustil Belo hišo, so gozdne rezervacije merile okrog 200 milijonov akrov. K temu se je pozneje dodalo še 11 milijonov akrov. Površina teh rezervacij zdaj znaša več, kot znaša skupna površina Anglije in Francije.

Leta 1913 je zvezni kongres sprejel postavo, ki strogo prepoveduje streljati ptice pevke. Istega leta je bila sprejeta postava, ki je prepovedovala lastovati, prodajati ali importirati perje divjih ptic. Zvezni poljedelski department je skrajšal sezono za streljanje divjih rac, divjih gosi in drugih ptic selilk. Vlada Zedinjenih držav je tudi stopila v dogovor z vlado Canade v svrho obojestranske protekcije vodnih ptic selilk. Polagoma so tudi posamezne države naše Unije sledile vzgledu zvezne vlade glede gozdnih rezervacij in sploh protekcije divjačine, ptic in rib.

Vse to delu je kmalu pokazalo zadovoljive uspehe. Živalske vrste, ki so bile že na robu uničenja, so se pričele množiti. Kadar se v kakšni narodni gozdni rezervaciji kakšne vrste divjači-

(Dalje na 2. strani)

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

TRAGEDIJA S PUŠKO

Starši 8-letnega Ivana in 10-letnega Milana Vučetića iz banatske vasi Toroša so bili v Petrovgradu na sejmu. Tisti čas sta prišla na Vučetićevo posestvo čuvarja konjev Sredoje Jovanov in Ljubomir Mušanov, da se napijeta vode. Ko sta bila pri studencu, je mali Milan stopil v očetovo sobo in vzel dvocevko. Ne da bi vedel, da je nabita, je nameril proti čuvarjema in sprožil. Sredoje in Ljubomir sta obležala na mestu mrtva. Mali Milan se je od strahu skril. Sorodniki obeh ubitih so bili strahovito ogorčeni in bi bili malega ubijalca gotovo ubili. K sreči so kmalu prišli orožniki in preprečili nov zločin. Sosedje so tudi staršem mladega ubijalca pripravili zasedo. Vendar je nekdo bil tako dober, da je pohitel staršem naproti in jih skrivaj privedel v vas, kjer jih čuvajo orožniki.

VOLK IN AVTO

Na povratku iz Podgorice v Nikšić je šofer Rista Kaludjerčić ponoči opazil v luči svojih žarometov, da pred njim dirja volk. Pospešil je vožnjo in nastala je nenavadna tekma med volkom in avtomobilom. Po kratkem zasledovanju je avto dohitel volka in ga pregazil. Šofer je nato naložil volka v avtomobil in ga zmagoslavno pripeljal v Nikšić.

O NEPISMENOSTI

V Jugoslaviji počasi izginja nepismenost in upati je, da bo vsaj v bodočih 20 letih Jugoslavije velika večina državljanov znala pisati in brati. So pa še v raznih službah možje starega kova, ki se ne znajo podpisati, pa so vendar dobri uslužbenci. Nedavno je bil pri sreskem načelstvu v Arangjelovcu upokojen sluga Živan Panić. Dovršil je 35 let službe in ves čas je bil vesten in postrežljiv. Vprašate, kako je to mogoče. No, Živan Panić je zelo bister mož in mu je lasten nenavaden dober spomin. Prenekateri dan je moral Živan Panić raznesti po Arangjelovcu do 50 povabil k zaslišanju na sreskem načelstvu in za vsako povabilo je točno vedel, komu ga mora izročiti.

Živan Panić je pravkar prvič prejel pokojnino. Namesto podpisa je pritisnil palec. Vendar se mu je to za malo zdelo in je zatrdil, da se bo v enem mesecu naučil podpisovati, saj drugega dela zdaj nima, kakor da se vsaj kot upokojenec nauči pisati.

VSA VAS ZGORELA

Vas Rastež v Južni Srbiji je zadela katastrofa. Že nekajkrat se je v vasi pojavil ogenj, ki je uničil dve tretjini vasi, da je ostalo nad 300 ljudi brez strehe. Nedavno pa je požar uničil še ostale hiše. Ne gre za požig, marveč je požar povzročila neprevidnost neke starke, ki je pekla kruh. Ker so hiše bile večji del lesene, je imel ogenj dovolj netiva, da je v kratkem času vse uničil. Poleg poslopij je zgorela vsa prehrana za ljudi in živino. Nad 400 vaščanov je brez vsega. Vas je daleč v samoti in nima prave zveze s svetom. Škoda iznaša nad 2 milijona dinarjev.

(Dalje na 2. strani)

VSAK PO SVOJE

Naše družabne prireditve se izboljšujejo od leta do leta. To se je moglo opaziti tudi na banketu, katerega so bila elyška društva JSKJ priredila v proslavo jednotine 40-letnice. Pri tem ne mislim na telesna okrepčila, ki me pri takih prilikah navadno povsod zadovoljijo, ampak mislim na dušno pašo, s katero pitamo slavno občinstvo na banketih. To dušno pašo predstavljajo govori, ki so se včasih vlekli na dolgo kot prehlajeni laški makaroni. Na prej omenjenem banketu pa je šlo z govori na kratko kot bi črešnje zobal. Zato so nam pa tudi ostali v spominu kot sladke črešnje. Slava jim, namreč govorom in govornikom, in naj bi našli mnogo posnemovalcev!

Tudi druga prireditev v proslavo jednotine 40-letnice, prirejena od elyških društev JSKJ, namreč piknik na Sandy Pointu, mi bo ostala v prijetnem spominu. Toliko sonca, prijateljstva, smeha in dobre volje, pa nič marčanja in nič komarjev!

*

Marsikaj lepega bi se še dalo napisati glede omenjenih dveh prireditev v dober kredit pripravljalnemu odboru, elyškim društvom JSKJ in minnesotskim članom sploh, pa moram za enkrat odložiti, da polovim nekaj novejših vtisov. To pišem na vlaku, vozeč se iz Minnesote proti državi Washington. Južna Minnesota s svojimi bogatimi pšeničnimi polji je ostala za menoj. Kdor je videl samo severni del Minnesote, tako znani Iron Range, dobi vtis, da ta država prideluje le železno rudo, maline in borovnice, krompir in fižol, bele breze, jezera, ribe, letoviščarje in severni sij. To pa je zmotno, kajti južna Minnesota ima izredno lepa žitna in zelenjadna polja in bogate farme. Če bi imela še sadovnjake in vinograde, bi se lahko merila z našo beautiful Ohio.

*

North Dakota s sosednimi državami Montano, South Dakoto in deloma Minnesoto predstavlja ogromno žitnico našega severa. Rumena pšenica valovi mnogokje na obeh straneh železniške proge kakor daleč seže pogled. Tu in tam že zrelo žito kosijo, s stroji seveda, kajti s srpi ga ne bi vse starokrajske žanjice posekale do velike noči. Tu raste beli kruh, ne samo za redko posejane farmerje, ki ga faktično pridelujejo, ampak tudi za prebivalstvo naših milijonskih mest in celo za inozemstvo. Tu so pravi zlati rudniki naše republike, iz katerih se razliva rumeno pšenično zlato v vse kraje, kjer se vije zvezdnata zastava, pa tudi daleč iz področja iste. O, Amerika je bogata, neizmerno bogata, le škoda, da to bogastvo v mnogih primerih ni pravilno razdeljeno.

*

Kdor dvomi, da je Amerika zlata dežela, naj pride v te kraje, ko zori zlata pšenica. Kot zlato morje lahno valovi pšenično polje, iz katerega se tu in tam kot majhni otočki dvigajo farmerske hiše, obdane s skupinami zelenih dreves. Ni to idila, kakršno si navadno zamišljamo, ampak temeljno bogastvo velike dežele, pogled na katerega prevzame človeka, da mu zmanjka besed.

*

Seveda ni vsa North Dakota pšenična stepa. Mnogo je tam tudi pašnikov in pušče. Tu in tam se opazijo posledice suše in

(Dalje na 2. strani)

"NOVA DOBA"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane 72c letno; za nečlana $1.50; za inozemstvo $2

OFFICIAL ORGAN
of the
SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members $.72 per year; nonmembers $1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA 6233 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. XIV. 104 NO. 30

NAŠE PROSLAVE

V letošnjem letu je izredno veliko število naših društev proslavilo 40-letnico J. S. K. Jednote in vrsta takih proslav se obeta še v bodočnosti, vse do konca leta. Te proslave v glavnem sličijo običajnim zabavnim prireditvam naših društev, ki se kolikor toliko redno vrše od časa do časa, vendar so na svoj način značilne. Že samo povečano število takih prireditev je značilno. Kaže namreč, da se društva oziroma člani zavedajo ogromnega plemenitega dela, ki ga je naša Jednota izvršila tekom svojega 40-letnega poslovanja med našim narodom v Ameriki, in hočejo to bratsko delo poklicati v spomin tistim, ki ga ne poznajo oziroma se ga ne zavedajo.

Druga značilnost teh proslav je izraz tesne povezanosti krajevnih društev z Jednoto kot centralo in povezanost društev istega okrožja med seboj. Geslo "vsi za enega, eden za vse" se tu izraža v praksi oziroma vsaj v praktičnem poudarjanju. Vsako društvo želi s svojo prireditvo dati nekaj zasluženega kredita J. S. K. Jednoti, obenem pa želi za svoj delokrog dobiti nekaj sijaja od svoje Jednote, ki uživa tako dober ugled med ameriškimi Slovenci. Bratsko povezanost med posameznimi društvi JSKJ izraža tudi dejstvo, da mnoga sosedna društva naše Jednote prirejajo skupne proslave.

Značilno za proslave 40-letnice J. S. K. Jednote je dalje dejstvo, da mnoga društva, ki prirejajo take proslave, želijo, da jim Jednota pošlje enega ali drugega glavnega odbornika kot slavnostnega govornika. Četudi glavni odbornik, ki ga v tako svrho pooblasti ali pošlje glavni odbor, morda ni nič boljši govornik kot bi bil eden ali drugi član domačega društva, vendar njegova navzočnost nekako moralno povzdigne svečanost prireditve. Poleg tega je seveda logično, da ima ali bi moral imeti kateri koli glavni odbornik več pogleda v notranje poslovanje skupne organizacije, kot se more glede tega zahtevati od uradnikov in članov krajevnega društva, in da more že s tega stališča članstvu v splošnem marsikaj koristnega povedati.

Velikega moralnega pomena pri društvih je tudi zavest, da jih Jednota, katero v upravnem smislu predstavlja glavni odbor, upošteva kot enakopravne pozornosti vredne edinice, brez ozira na njihovo velikost. Navzočnost glavnega odbornika kot reprezentanta Jednote pri prireditvi društva, ki želi proslaviti važen jednotin jubilej, dokazuje društvenim članom in drugim rojakom dotičnega okrožja, da smo pri Jednoti vsi enaki in da se vsled tega vsi člani počutimo kot ena sama velika skupina.

Glavni odbor je dosedaj tekom tega jubilejnega leta skušal po najboljših možnostih ugoditi društvom, ki so želela imeti jednotino zastopstvo na njihovih proslavah, in bo nedvomno sledil tej smernici tudi v bodoče. V nekaterih primerih je ustregel tudi društvom, ki so precej oddaljena, ne oziraje se na nekoliko večje stroške. Društva v oddaljenih naselbinah niso kriva, da so tako daleč od jednotinega sedeža ali od krajev, kjer bivajo glavni odborniki. Tudi na velike razdalje raztresena društva so veje naše Jednote in so vsled tega upravičena do prav takega upoštevanja kot ona, ki so tako rekoč blizu debla Jednote.

Naša društva so se v splošnem dobro izkazala tekom zadnjih kampanj in so s tem pokazala svojo neomajno lojalnost do Jednote. To velja prav tako za društva v krajih, kjer so prilično gosto nasejana, kot za ona, ki so raztresena na velike razdalje. Jednota pa ne sme pod nikakimi pogoji biti manj lojalna do društev kot so društva do nje. Vsi vemo, da nekoliko priznanja in upoštevanja mnogokrat visoko dvigne moralo in navdušenje posameznih društev in posameznih članov. In ta moralni povzdig dostikrat prinese Jednoti stoternega sadu. Če se tu in tam ne obnese, predstavlja to pač izjemo, in pregovor pravi, da izjeme le potrjujejo pravilo.

Glavni odbor je prepričan, da bodo letošnje društvene aktivnosti v zvezi s 40-letnico Jednote obrodile obilico plemenitega sadu, če ne takoj, pa nekoliko pozneje. Saj naša Jednota namerava še dolgo let poslovati. Obenem upa glavni odbor, da bo naša letošnja jubilejna aktivnost prepričala vsa društva in vse člane, da je ni pod soncem nobene boljše slovenske podporne organizacije kot je J. S. K. Jednota.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

prašnih viharjev. Vsekakor je to iz prejšnjih let, kajti letos imajo tisti kraji dosti dežja, stepe North Dakote so sočno zelene in črede krav, ki se po njih pasejo, so videti prav kravje zadovoljne.

Vlak se le poredkoma in za malo časa ustavlja. V Mandanu smo imeli ravno toliko časa, da smo se nekoliko izprehodili po peronu, kjer so nas pošteno opikali komarji, ki so menda prav takrat imeli tam svojo državno konvencijo. Pa naše ure smo morali tam potisniti nazaj za 60 minut, s centralnega na gorski čas. S tem smo se pomladili za eno uro. Le škoda, da bo treba tisto uro nazaj prišteti, ko se bomo vračali proti vzhodu. Vlak je privozil v Mandan ob 7.45 popoldne in je odpeljal naprej ob 6.55 istega popoldne. Kaj takega se ne more izvesti na primer v Clevelandu.

*

Montana je mnogo bolj raznolika kot North Dakota. Goli ali napol goli griči, s smrečjem obrasli hribi, skalni grebeni, prepadi, kenjoni, po belem pesku tekoče čiste vode, obširne planjave pšenice, tam daleč v ozadju pa s snegom venčani gorski velikani. Vse tako in slično se menjava tekom vožnje. Vlak se le poredko ustavlja. V Livingstonu se odcepi proga proti Yellowstone parku, pa nam ni dano, da bi šli pozdraviti tamkajšnje medvede in gejserje. V Bozemanu so mi povedali, da v tamkajšnji okolici raste najfinejša pšenica zapada: za moža visoka, z laket dolgim klasjem. Rastlinstvo ob progi je zelo raznoliko: vse od malih kaktusov in raznobarvnih prerijskih in gorskih cvetlic do belih brez ter elegantnih ceder in smrek. Seveda se rastlinstvo menja po višini in drugih krajevnih razmerah. Le divje sončne rože nas spremljajo povsod. Zdi se kot bi jih bila dala uprava Northern Pacific železnice nalašč nasejati ob progi, da pozdravljajo potnike s svojimi siroko nasmejanimi obrazi.

*

Pa se bo morda kateri izmed cenjenih čitateljev zavzel, češ: kakšna pasja noga te pa nosi zdajle v pasjih dneh po zapadu, mesto da bi bil lepo doma pestoval Novo Dobo in je odganjal muhe. Malo čudno je res in še meni samemu se čudno zdi, da po presledku skoro poldrugega desetletja spet diham čisti zrak zapada. Prav za prav je to povzročila jednotina 40-letnica. Društva JSKJ v državi Washington so se odločila za praznovanje tega jubileja in so za to priliko želela dobiti medse nekoga, ki naj bi oficielno zastopal Jednoto. Na to izraženo željo je glavni odbor na Elyu rekel: "Pa ti stopi kar tu iz Elya v Washington! Od tu je malo bližje, teden počitnic ti prav zdaj 'gepira,' zapad poznaš in on tebe, in na vsakih 40 let enkrat sme Jednota tudi v državo Washington poslati oficielnega zastopnika. Da ne bodo tamkajšnji obmejni Slovenci mislili, da so pri Jednoti zapisani kot nekake ciganke sirote, ampak da se bodo prepričali, da so popolnoma enakopravni bratje in sestre. Povej jim, da jih ima Jednota prav tako rada kot vse druge, pa naj žive blizu ali daleč. Ti jim to najlažje poveš, ker jih imaš sam skoro pretirano rad. Pojdi torej ti kot poslanec dobre volje na zapad in mu izroči jednotine pozdrave!"

Jaz sem samo pokimal, kajti ob spominu na zapad mi je ostala beseda v grlu in se je otajala šele po čaši brandya.

*

In zdaj sem tu na zeleni pacifični obali, odkoder pošiljam s temi vrsticami vred pozdrave vsem čiteljem Nove Dobe. Upam, da bodo ti pozdravi tudi v resnici kaj zalegli, kajti pišem jih v Seattlu, to je v mestu, ki je statistično priznano za najbolj zdravo večje mesto v Zedinjenih državah. In, če bi mogel, bi poleg tega še vsakemu poslal dalmatinski meh, poln mehkega pacifičnega ozračja, ki naj bi mu blažilo dušljive pasje dni!

A. J. T.

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

ob osmi uri zvečer. Članstvo je vabljeno, da se udeleži te veselice.

*

Piknik Jugoslovanske šole moderne umetnosti SND v Clevelandu, se vrši v nedeljo 14. avgusta na Glačevi farmi.

*

Piknik samostojne "Zarje" v Clevelandu, se vrši v nedeljo 14. avgusta na Močilnikarjevi farmi.

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

(Nadaljevanje s 1. strani)

SMRT KRALJICE

V Bukarešti je po daljšem bolehanju umrla kraljica - mati Marija, mati rumunskega kralja Karla in jugoslovanske kraljice Marije. Po rodu je bila angleška princezinja in je igrala znatno vlogo tekom svetovne vojne. Bila je baje lepa ženska celo v svojih poznih letih in splošno so jo smatrali za veliko intrigantko. Bolehala je več let za neko nenavadno boleznijo na jetrih, ki je baje izhajala iz zastrupljenja. Zastrupili da bi jo bili njeni politični sovražniki. Kraljica - vdova Marija, je leta 1926 potovala tudi po Zedinjenih državah.

RUSKO - JAPONSKI SPOR

Med Rusijo in Japonsko je nastal nov obmejni spor, ker so Rusi zasedli neko ozemlje blizu Vladivostoka, katero smatrajo Japonci za posest japonske vazalne države Mančukuo. Rusi vztrajajo, da pripada dotično ozemlje Rusiji in se kljub japonskim protestom nečejo umakniti. Japonci se bodo najbrž omejili na protest, ker imajo sedaj dovolj opravka s Kitajsko in jim ne kaže, da bi se istočasno zapletli še v vojno z Rusijo.

AMERIŠKA TRGOVINA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Francije vino, perfumi in svila; iz Finske granit in kuhinjska posoda; iz Costa Rice kava; iz El Salvadorja kava; iz Češkoslovaške stekleni in lončeni izdelki, čevlji, bombažno blago in preproge.

Kljub temu, da je mednarodna trgovina mnogo manjša kot je bila pred veliko depresijo, so si Zedinjene države v tem oziru najbolj opomogle. Ta republika izvaža v inozemstvo več blaga kot katera koli druga posamezna država in ga tudi importira več kot katera koli druga, z izjemo Velike Britanije skupno z dominiji. Povzdiga mednarodne trgovine pomeni, da ima več ljudi delo in zaslužek tako v Zedinjenih državah kot v drugih delih sveta, obenem pa, po mnenju našega državnega tajnika Hulla, pomeni naraščajoče prijateljstvo med različnimi državami; kajti narodi, ki imajo živahno trgovino med seboj, se ne bodo prepirali in vojskovali.

DIVJAČINA SE MNOŽI

(Nadaljevanje s 1. strani)

na, na primer bivoli ali antilope, preveč namnoži, da nima dovolj paše, skuša uprava prebitek oddati drugim gozdnim rezervacijam, zoološkim parkom ali privatnikom. Včasih pa je treba odvečno število živali postreljati in meso se navadno odda bolnišnicam ali drugim dobrodelnim zavodom. Živa divjačina se tudi prodaja državnim in privatnim lovskim rezervacijam. Divjačina pa tudi do gotove mere sama prehaja iz rezervacij v kraje, ki niso pod protekcijo. Tako se prilike za lov kolikor toliko ohranjajo za vso deželo.

Divjačina pa ne pomeni samo lovsko zabavo, ampak predstavlja tudi znatno ekonomsko vrednost. Računa se, da sta kožuhovina in meso divjačine, ki je vsako leto postreljena v Zedinjenih državah, vredna okrog 200 milijonov dolarjev. Lovska in ribiška oprema ter izleti lovcev in ribičev pomenijo milijone dolarjev dohodkov za različne industrije in trgovine.

Koristi, ki jih prinaša protekcija razne divjačine in ptic, pa so tudi indirektne. Znano je, da se razni mrčesi silno hitro množijo. Neki hrošči povzročijo v iglastih gozdih Oregona in Washingtona na leto osemkrat več škode kot gozdni požari. Mali hroščki, znani pod imenom "weevils," povzročijo na bombažnih plantažah juga vsako leto za 250 milijonov dolarjev škode. Poleg omenjenih je stotine in tisoče drugih vrst škodljivih mrčesov. Človek jih zatira na razne načine in najboljši pomočniki pri tem zatiranju so mu ptiči. Pa tudi krti, podzemeljske veverice, jazbeci, svizci in dihurji pohrustajo zelo mnogo škodljivega mrčesa. Najboljši uničevalci mrčesov pa so ptiči, katerih število v Zedinjenih državah se ceni na tri tisoč milijonov. Varstvo ptičev torej pomeni varstvo naših polj, gozdov in sadovnjakov.

KAKO JE PREDSEDNIK POPULAREN

(Nadaljevanje s 1. strani)

nosno 61 odstotkov glasov. Nasprotno pa je proti Rooseveltu nad 61% bogataševv. Delavci vseh vrst so mu dali glede priljubljenosti od 75 do 79% glasov, farmerji, hišne gospodinje, delavci z belimi ovratniki in posestniki nepremičnih le nekaj manj. Proti njemu so z večino skoro 57% starejši ljudje, ki živijo od kapitala, ravnatelji raznih podjetij in profesionalci.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

BRIVEC PISATELJ

Pisatelj Mato Blažević, ki se udejstvuje kot brivski mojster v Bosanskem Šamcu, je napisal roman iz vojne dobe "Pozabljeni grobovi." Roman je izdala založba "Naša knjiga" v Beogradu, pisatelj pa je dobil nagrado srbske akademije znanosti. Za delo pisatelja-brivskega mojstra se zanima tudi znana založba A. Fischer v Berlinu, ki namerava roman, katerega že prevajajo v nemščino, v kratkem izdati. Pisatelj Blažević pa je dobil neko ponudbo tudi z Dunaja in se zdaj pogaja z dunajskim založnikom. V delu ima pisatelj Blažević nov roman, ki bo opisoval bedo prebivalstva njegovega domačega kraja.

REVNA HERCEGOVINA

Življenjsko vprašanje revne Hercegovine je izsušenje močvirnih zemljišč. S pravilno melioracijo bi dobila Hercegovina nad 22.000 ha zemlje za obdelovanje. Na tem zemljišču bi se pridelalo na leto okrog 6.000 vagonov koruze in bi ta pridelek skupaj z dosedanjim zadostoval za prehrano vsega hercegovskega prebivalstva. Za izsušitev Drinovaško-imotskega polja so bili napravljeni načrti že pred vojno in leta 1914 so pričeli z delom. Vojna je vse to prekinila. Primorska banovina je šele leta 1933 izdelala načrte in proračune za melioracijo, ki se malo razlikujejo od starih predvojnih načrtov. Lani je bila ustanovljena po privatni iniciativi vodna zadruga in ko je dobila nekaj preko milijon dinarjev kreditov, se je lotila graditve predora. Predor je že prebit na razdaljo kakih 300 m, ostane pa še 1,300 m. Stroški so preračunani na 3,500 din po metru. Z melioracijo Imotskega polja bi se pridobilo za obdelovanje 7,200 ha zemljišča, ki bi dalo na leto 1,000 vagonov koruze. Doslej se pridela na tem področju na leto največ 80 vagonov. Če bi se porabilo za melioracijo 21 in pol milijona in bi dobili po njeni izvršitvi vsako leto za pridelek okrog 15 milijonov, je jasno, da bi se že po nekaj dobrih žetvah povrnili vsi stroški.

OLIKANI GOSPODJE

Da bi se zdravila, je prispela v Beograd gospa Stana, žena profesorja in slikarja Šotre iz Loznice. Nastanila se je pri svoji prijateljici gospe Gačinovičevi. Oni večer sta se prijateljici vračali iz bioskopa. Iz neke gostilnice so takrat stopili trije dobro oblečeni in močno vinjeni možje. Pijanci so začeli najprej s slabimi komplimenti, potem z žalitvami, ker sta ženi nadaljevali svojo pot, naposled pa so svoji žrtvi naskočili. Gračinovičeva je enega napadalca sunila, se mu iztrgala iz rok ter zbežala, njuno spremljevalko pa je drugi pijanec divjaško pobil na tla. Žena profesorja Šotre ima razbito lobanjo in še razne druge poškodbe. V bolnišnici leži med življenjem in smrtjo. Divjake so šele proti jutru izsledili. Eden je premožen privatnik, drugi veterinar, tretji pa profesor beograjske gimnazije. Na policiji so se vsi trije klavrno zagovarjali s pijanostjo. Mož nevarno ranjene žene je enega pred poli[illegible] poslopjem oklofutal. To [illegible] tilo [illegible] mimutal. To [illegible] zasli[illegible] sodi[illegible] ves Beograd. Žrtvama di[illegible] pošiljajo sožalna pisma [illegible] zojave tudi popolnoma [illegible] ljudje, ki ogorčeno obsoj[illegible] silje. Proteste sestavlja[illegible] razne ženske in druge [illegible] zacije. Škandal je spra[illegible] dnevni red taka-le vpra[illegible] Ko se kaj takega zgodi [illegible] ljudeni ulici, kaj se lahko [illegible] pripeti kaki revni delav[illegible] še v poznejših urah od d[illegible] ti domov mimo beznic p[illegible] je? Zakaj lahko žena o[illegible] uri mirno in brez stra[illegible] skozi kmečko vas? — [illegible] pijanci so se izgovarjali [illegible] kaj pa hodijo žene sam[illegible] ci? Zakaj jih kdo ne spr[illegible] Same so krive! Na to je [illegible] predsednik profesorske [illegible] zacije prof. Divac odg[illegible] Ali naj naučimo svoje [illegible] hčere boksanja in naj j[illegible] pimo orožje, da se bodo [illegible] pred divjaki, ki jih je d[illegible] med takozvanimi "bol[illegible] krogi kakor pa med prop[illegible] ljudstvom?

MOŽ POBIRA DENA[illegible]

Na Varaždinski posta[illegible] daja sadje Filip Makar. [illegible] zaslovel zaradi izredne [illegible] Njegova prava sreča pa [illegible] tem, da ga vsi ljudje spo[illegible] jo kot vzornega poš[illegible] Nedavno je našel na c[illegible] narnico z 800 din. Izročil [illegible] policiji, ki je kmalu našla [illegible] nika. Te dni pa je našel [illegible] nico, z 2,300 din in razn[illegible] kumenti. Spet jo je izroči[illegible] ciji, ki je kmalu našla [illegible] Valentekovića, iz Zagreba [illegible] lenteković je ves vesel [illegible] gradil poštenjaka.

Jugoslovanska Katoliška Jednota v Ameriki

ELY, MINNESOTA

GLAVNI ODBOR:

a). Izvrševalni odsek:

Predsednik: PAUL BARTEL, 225 N. Lewis Ave., Waukegan, Ill.
Prvi podpredsednik: JOSEPH MANTEL, Ely, Minn.
Drugi podpredsednik: PAUL J. OBLOCK, Box 105, Unity, Pa.
Tretji podpredsednik: FRANK OKOREN, 4759 Pearl St., Denver, Colo.
Četrti podpredsednik: JOHN P. LUNKA, 1266 E. 173rd St., Cleveland, Ohio.
Tajnik: ANTON ZBASNIK, Ely, Minn.
Pomožni tajnik: FRANK TOMSICH, JR., Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Ely, Minn.
Vrhovni zdravnik: DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St., Pittsburgh, Penna.
Urednik-upravnik glasila: ANTON J. TERBOVEC, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

b). Nadzorni odsek:

Predsednik: JOHN KUMSE, 1735 E. 33rd St., Lorain, Ohio.
1. nadzornik: JANKO N. ROGELJ, 6208 Schade Ave., Cleveland, Ohio.
2. nadzornik: FRANK E. VRANICHAR, 1312 N. Center St., Joliet, Illinois.
3. nadzornik: MATT ANZELC, Box 12, Aurora, Minn.
4. nadzornik: ANDREW MILAVEC, Box 31, Meadow Lands, Pa.

GLAVNI POROTNI ODBOR:

Predsednik: ANTON OKOLISH, 1078 Liberty Ave., Barberton, O.
1. porotnik: JOHN SCHUTTE, 4751 Baldwin Ct., Denver, Colo.
2. porotnik: FRANK MIKEC, Box 46, Strabane, Pa.
3. porotnica: ROSE SVETICH, Ely, Minn.
4. porotnik: VALENTIN OREHEK, 264 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Jednotino uradno glasilo.
NOVA DOBA, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

Vse stvari, tikajoče se uradnih zadev, naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Denarne pošiljatve pa na glavnega blagajnika. Vse pritožbe in prizive naj se naslovi na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov, prošnje za zvišanje zavarovalnine in bolniška spričevala naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Dopisi, društvena naznanila, oglasi, naročnina nečlanov in izpremembe naslovov naj se pošiljajo na naslov: Nova Doba, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Jugoslovanska Katoliška Jednota v Ameriki je najboljša jugoslovanska zavarovalnica v Zedinjenih državah in plačuje najliberalnejše podpore svojim članom. Jednota je zastopana skoro v vsaki večji slovenski naselbini v Ameriki, in kdor hoče postati njen član, naj se zglasi pri tajniku lokalnega društva, ali pa naj piše na glavni urad. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani obeh plemena, neozirje se na njih vero, politično pripadnost ali narodnost. Jednota sprejema tudi otroke v starosti od dneva rojstva do 16. leta in ostanejo lahko v mladinskem oddelku do 18. leta. Pristopnina za oba oddelka je prosta.

Premoženje znaša nad $2,000,000.00. Solventnost Jednote znaša 115.86%.

NAGRADE V GOTOVINI

ZA NOVOPRIDOBLJENE ČLANE ODRASLEGA IN M[illegible] DINSKEGA ODDELKA DAJE J.S.K.JEDNOTA NAGRA[illegible] GOTOVINI.

Za novopridobljene člane odraslega oddelka so predlag[illegible] deležni sledečih nagrad:

za člana, ki se zavaruje za $ 250.00 smrtnine, $1.25 nag[illegible]
za člana, ki se zavaruje za $ 500.00 smrtnine, $2.00 nag[illegible]
za člana, ki se zavaruje za $1,000.00 smrtnine, $4.00 nag[illegible]
za člana, ki se zavaruje za $1,500.00 smrtnine, $5.00 nag[illegible]
za člana, ki se zavaruje za $2,000.00 smrtnine, $6.00 nag[illegible]
za člana, ki se zavaruje za $3,000.00 smrtnine, $8.00 nag[illegible]

Za novopridobljene člane mladinskega oddelka pa so [illegible] lagatelji deležni sledečih nagrad:

za člana starega načrta "JA" — $0.50;
za člana načrta "JB" — $2.00;
za člana novega načrta "JC", s $500.00 zavarova[illegible] $2.00;
za člana novega načrta "JC" s $1,000.00 zavarova[illegible] $3.00.

Vse te nagrade so izplačljive šele potem, ko so bili [illegible] člane plačani trije mesečni asesmenti.

New Era — English Section of — Nova Doba

Official Organ of the South Slavonic Catholic Union.

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

ver 3,000 People Participated in 40th Anniver- ary Celebration Held in Ely July 16, 17 & 18!

By Little Stan

Ely, Minn. —Beginning with a banquet in Ely's famed new community center, and continuing with a picnic at Sandy Point, concluding with an impressive ceremonial in the office with high digni- es and over 3,000 people sent, our South Slavonic holic Union celebrated the th anniversary of its found- Supreme officers — every- of them from nine differ- states — were all in attend- e as were the living charter bers of our organization. ry impressive was the occa- Committees of the United ges of the SSCU with Bro. on Zbasnik, supreme secre- , as general chairman, spar- no expense in assuring an ellent time and a proper ob- ance. Although a trifle in reporting, Little Stan ertheless will relate the plete anniversary celebra- to you in all its detailed endor.

wo days before the opening monies were about to begin the banquet, Mrs. John Ma- ek, who was in charge of kitchen, and Mrs. Joseph tick, in charge of the din- room, and their corps of cient assistants busily pre- ed for the event. Then Sat- ay evening, over 300 seated the spacious cafeteria. There a large Range delegation, ecially Chisholm which was represented.

delicious banquet of chick- veal, and all the trimmings served. Interim music was nished by an ensemble con- ted by Frank V. DiNino, George Matesha as ac- panist. Between talks, spe- vocal selections were sung Slovene by the Ely Trio, posed of Math Kobe, Matt ar, Valentine Rozman, ac- panied by Frank Jenko on accordion. One number es- ially was well received, as entire audience arose and ed in the chorus.

Bro. Joseph Kovach, chair- of banquet, and president the United Lodges of SSCU Ely, opened the program a short talk in which he oduced Bro. Zbasnik as stmaster. And the impres- program was on. In both glish and Slovene he gave a t history of the organiza- , explaining the occasion celebration. He pointed out a total of $5,544,000 has paid out by our Union in benefits to members. m a small beginning the on has grown into a mem- ship of over 24,000 with 2,- living in Ely, the others in different states of the Union 157 subordinate lodges. Em- asizing the sound financial dition, Bro. Zbasnik reiter- our Union has $1.25 for y dollar of liability.

Charter members of our SS- were present. They were oduced. With impressive e in what they accomplish- they arose. Acknowledged presence, some making t remarks, in which they of their pioneer work. When the organization was formed, they never dreamed it would reach the stupendous proportions it has today. Those who were introduced were: Bro. Joseph Mantel, present first supreme vice president of our Union of Ely; Stefan Banovetz, first alternate supreme secretary in 1898; Joseph Skala, Sr., Frank Zgonc, Sr., Joseph Zobitz, John Horvat, Michael Sterk, John Gnidica, Joseph Pluth, Martin Skala, Sr., Frank Jerich, John Scufca, all of Ely, and George Kotze, Eveleth. Some had their wives with them, and they were introduced.

So impressive was the occasion, that it seemed like an electric current sputtered throughout the cafeteria, gripping people with emotion. They applauded vigorously. Supreme officers were all introduced. Lack of time, however, prevented proper introductions of supreme officers who live in Ely.

All supreme officers gave short talks, fitting to the occasion.

Main speaker of the evening was Dr. Vladimir Rybar, In Charge D'Affaires of the Jugoslav Legation at Washington, D. C. He spoke Slovene with great finesse. Gist of his remarks were concerned with Jugoslavia — the homeland of the Slovene people. He spoke eloquently, wrung the hearts of his attentive audience, especially when he said, in effect, "Jugoslavia, (Our mother country), is sorry that her children had spread throughout the world, which occured at a time when she was under the rule of Austria. Following the world war she was created as a Nation in her own right. You who have found a new country here should obey its laws, and be loyal to it, and take an interest in what it is doing. But at the same time, do not forget your folks and your people and your affection for the country of your birth." Dr. Rybar was particularly fond of the Arrowhead country. He hated to leave, but he did manage to take in a part of the picnic at Sandy Point the next day.

In English, Bro. Frank E. Vranichar, supreme trustee, gave a talk which held the interest of everyone. Speaking in a rich and clear voice he said:

"This is a very solemn and memorable occasion. We are gathered to celebrate the 40th anniversary of the birth of the South Slavonic Catholic Union of America, here in Ely, Minn., and to pay our respects to the yet living founders who are our honored guests here this evening. Also to reverently honor the memories of those among the founders who have passed on to the great beyond."

Gripping the audience in masterful oration, Bro. Vranichar re-visualized the hardships under which our pioneers founded and nursed our Union through its first hard years of struggle. "Had they not been super-loyal and sacrificing, our Union would not have survived."

"The task to which we must dedicate ourselves is that of proving by our actions that we are worthy of the sacrifices of the men who organized our Union and who are leaving to us a legacy of over two million dollars."

"It rests with us — with the younger members to make this 40th anniversary milestone one of the major stepping stones in the future history of our Union. Let us show by our deeds that we are fit and worthy to be the heirs of the men who founded this Union, sacrificed for the Union, and set for us an example which should give us inspiration. Let us follow the slogan: "Pulling together, lightens the load."

"That we are joined together as members, and so to speak, stockholders of our strong Union is our good fortune. Because this is an organization which has a bright future, operating on the truly American principle of Equality, Tolerance and Freedom, respecting every individual's private opinions."

"It is like a tree, with roots so firmly imbedded into the ground of stability and service, that its growth is high and strong. Its widely spread branches are loaded with fruits which we are privileged to pick."

"It is fitting that we, here gathered give a toast to the founders to those, to those farseeing men who planted so well, that we, after forty years still harvest the fruit of their labor.

"I appeal to the sons and daughters of the men and women who worked for the growth of the Union during the past 40 years, and to the descendants of the pioneers. I appeal to the women as much as to the men, for our Union has grown and prospered only because, at every

Continued on Page 4

Betsy Ross Meeting

Cleveland, Ohio. — Regular meeting of the Betsy Ross lodge, No. 186, SSCU will be held on Monday, August 8, at the Slovene Workmen's Home on Waterloo road.

All members are requested to attend this meeting as a lot of important matters are to be discussed. Preliminary arrangements already are under way in organizing a bowling league this season. All members interested in bowling should attend this meeting or get in contact with me by the end of this month. Thus we may have ample time to make proper arrangement to get the league started by the middle of September.

Members from other various lodges in Cleveland are urged to contact me by the first of September, if they desire to participate in the bowling this season. Discussions also will be in order at this meeting concerning our eleventh anniversary dance scheduled for October 22nd.

The Barn Dance held on July 9th turned out to be very successful. I wish to thank every member for the wonderful cooperation in making it a success.

Members please note that the meetings during August and September will begin at 8:30 p. m. instead of the usual time. After the meeting, entertainment follows, in the form of a social. Attend.

John P. Lunka, Sec'y.

BRIEFS

Lodge 132, SSCU of Euclid, O., will observe the SSCU's fortieth anniversary with a big picnic on August 14.

On August 28, lodges 66 and 92, SSCU of Joliet, Ill., will sponsor a joint picnic at Rockdale, as a means to commemorate the Union's 40th anniversary.

The next meeting of the Illinois and Wisconsin Federation of SSCU lodges shall be held on October 2. A dance and a play will feature the entertainment to follow the meeting. The SSCU's fortieth anniversary shall be observed on this day.

Laddie Zakrajsek of 1053 E. 72d St., Cleveland, hurled a no-hit game Sunday, July 24, in a Class D game while his teammates, the St. Clair Giants, collected five hits to win by a score of 3 to 0. Among the Slovenes that comprise the St. Clair Giants team are Kudal, Debelak, Marolt, Pecnik and Zakrajsek.

Virginia Mikolich, member of Cardinals lodge, No. 229, SSCU of Struthers, O., is visiting Cleveland friends this week. Virginia attended both the first and second juvenile conventions held in 1935 and in 1937.

Supreme Secretary To Attend Anniversary Picnic

Denver, Colo. — Whisper. — Yes sir, those whispers are still going on. You remember last week I told you about the little birdies whispering in our ears. Well folks, those birdies are still whispering about our picnic which our lodge, Colo. Sunshine No. 201 and St. Joseph lodge No. 21 both SSCU are giving to celebrate the 40th anniversary of our Union. This picnic will be held at the Slovene Home 4464 Washington St. on Sept. 3, 1938 starting at 2 p.m. and lasting thru til midnight. A good time is in store for all who attend and I'm sure you won't want to miss it. There will be dancing outside all afternoon and evening with all kinds of drinks and eats. Of course, we will furnish free music so you can dance to all of your favorite polkas, two steps and all the latest dances. There will be music for young or old.

I received a letter the other day and our members are sure happy over it. Listen to what they have to say, Gee, that's great, hooray, hooray. Boy I can hardly wait. Say have you heard the big news yet? Naw what do you suppose they are so happy about and I wonder what the big news is? Well you remember I promised you something new and different, so I'll sure keep my promise. The letter I received was from our supreme secretary, Anton Zbasnik, who has promised to attend our 40th anniversary picnic. So I know now that you will all want to attend and meet this fine man. The Father of our Juvenile Convention. The man who has done so much to make our SSCU the finest and best fraternal Union in America. We cordially invite all neighboring lodges in Colorado to attend our picnic and meet our supreme secretary, Anton Zbasnik. This is his first trip out west to Colorado. Let's all turn out and meet him. Remember the place, Slovene home; time 2 p.m. till midnight on Sat. Sept. 3, 1938. Watch this column for more details next week.

Chas. H. Chitwood,
Sec'y 201.

Slavonic Editor Is 'Glad To Be Out West Again'

Editor's note: The following article, including the heading, is reprinted from the Rock Springs Rocket, daily of Rock Springs, Wyoming, issue of July 28. It is an interview by a Rocket reporter with our editor-manager Anton J. Terbovec, who at the present time is "out in the west", where at Enumclaw and Cle Elum, Washington, for instance, he was the principal speaker at a dance and picnic sponsored by six SSCU lodges located in the State of Washington. By the time this issue reaches our readers, Bro. Terbovec shall return to Cleveland and be hard at work in the Nova Doba office.

*

"It's grand to be out west again."

That was the comment made here Wednesday by Anton J. Terbovec of Cleveland, Ohio, editor of Nova Doba, official organ of the South Slavonic Catholic Union.

Terbovec has not been out west since becoming editor of the weekly publication 14 years ago. "While I like Ohio and the people who live there," Terbovec asserted, "there is just something about the beauty of the west, its mountains, forests, and lakes, and the friendliness of its people that cannot be duplicated elsewhere."

Terbovec was surprised at the growth of Rock Springs since last he was through here. At that time, the editor recalled, Rock Springs was just a "sprawling village". Increased building, paving of streets, and other improvements had so changed the appearance of the city that Terbovec scarcely recognized it when he stepped off the train Wednesday afternoon, he said.

The editor used to make regular trips through this section years ago when he was a jewelry salesman. During his visits here he made many friends who he plans to visit during his short stopover in Rock Springs.

Terbovec is en route to Cleveland from Seattle, Wash., where last Saturday and Sunday he spoke, as official representative of the supreme board of the South Slavonic Catholic Union at a celebration in observance of the 40th anniversary of the founding of the organization.

The organization now has more than 14,000 adult and 9,000 juvenile members in its 185 lodges throughout the United States, according to Terbovec. Headquarters of the union are in Ely, Minn., where on July 18 this year a celebration was held in observance of the 40th anniversary of the founding of the union.

Defined

All men are not homeless, but some are home less than others.

MINUTES

OF THE SEMI-ANNUAL SESSION OF THE SUPREME BOARD HELD AT THE HOME OFFICE OF THE UNION IN ELY, MINNESOTA DURING THE MONTH OF JULY 1938.

Translated from the Slovene by Frank Tomsich, Jr., Assistant Supreme Secretary

FIRST SESSION

Supreme president Paul Bartel opened the first meeting of the semi-annual session Thursday, July 14, at 9 a. m. After an appropriate address of welcome, he remarked further that this session in itself has its historical importance being held directly before the 40th anniversary jubilee of the SSCU, and should be held not only for the benefit of the organization but must be considered an honorary event for the entire membership.

Present are the following supreme board members: Paul Bartel, supreme president; Paul J. Oblock, second supreme vice-president; Anton Zbasnik, supreme secretary; Frank Tomsich, Jr., assistant supreme secretary; Louis Champa, supreme treasurer; Dr. F. J. Arch, M. D., supreme medical examiner; Anton J. Terbovec, editor-manager of Nova Doba; John Kumse, chairman of supreme board of trustees; Janko N. Rogelj, first trustee; Frank E. Vranichar, second trustee; Matt Anzelc, third trustee; and Andrew Milavec, fourth trustee.

Follows a motion that Joseph Mantel, first supreme vice-president, who resides in this city and who is not bound to attend the sessions, be requested to participate because this session is held on the eve of the 40th anniversary of the Union, and because the above mentioned was one of the founders of the SSCU serving on the first supreme board. The motion was seconded and unanimously adopted. Bro. Mantel was requested to attend the sessions.

For recording secretary the usual rate of compensation was declared and Anton J. Terbovec, was unanimously elected recording secretary.

Adopted that sessions of this meeting be held from 9 a. m. to 12 noon, and from 1:30 p. m. to 5 p. m.

Read are the minutes of the last annual session and approved as read.

Follow reports of supreme officers:

After the reading of reports of the supreme officers, editor of the English section of Nova Doba, who is also athletic commissioner, and the report of the chairman of the national juvenile publicity department, a motion was unanimously adopted that the employees in the home office be given a holiday on July 18, for on this date the SSCU will celebrate its 40th anniversary.

Follow matters for discussion which are presented by the supreme secretary and are as follows:

Martin Barlich, member of Lodge No. 3, requests the cash reserve from his plan "AA" certificate, after which he would return to his place of birth across the ocean. The supreme secretary is instructed to pay half of the accumulated reserve before he leaves, and the balance after proper information is received from abroad.

In the matter of Anton Ule, member of Lodge No. 6, after listening to the explanation of the supreme secretary, supreme medical examiner and Bro. John Kumse, it is decided that in accordance with provisions of the by-laws no indemnity or special benefits can be paid, as the member is still receiving disability benefits and will continue to receive them for some time hence.

Submitted is the matter of Helen Brady, member of Lodge No. 11, who requests some special operation benefits which are not payable according to the by-laws. After much discussion it is adopted that no special benefits can be paid.

Arthur Taucher, member of Lodge No. 18, underwent an operation for which the Union pays no benefits. After a lengthy discussion it is adopted that $25 in special benefits be awarded him in compliance with section 307.

In the matter of John Zebre, member of Lodge No. 28, in regard to an operation which is not covered in the by-laws of our Union, it is adopted, after a lengthy discussion, that the petition for special benefits be denied.

In the matter of Dallas Hankin, member of Lodge No. 31, in regard to an operation which is not covered in the by-laws, no special benefits can be paid.

Frank Reven, member of Lodge No. 31, had his sick benefit held up because of a small technicality for which the member was not at fault. It is decided that the benefits in the amount of $13 be paid.

Ralph Jerman, member of Lodge No. 35, underwent an operation for which our by-laws do not specify payment. After miscellaneous information is submitted the petition for special benefits is denied.

In the matter of Anton Vicic, member of Lodge No. 37, who died in 1937, a lengthy debate ensues. On the opinion of the legal counsel it is adopted that the matter be fully adjusted by a payment of $50.

The first meeting adjourned at 12 noon.

SECOND SESSION

The second session was opened by the supreme president Thursday, July 14th, at 1:30 p. m. Present are all supreme board members who attended the first session.

Continue discussions on matters submitted by the supreme secretary, as follows:

Frank Gostisa, member of Lodge No. 82, underwent an operation for which the Union pays no benefits. After further information it is adopted that with reference to section 307, $25.00 be paid.

Joe Polich, member of Lodge No. 88, in regard to an operation which is not payable under our by-laws, is denied any special benefit after additional information is submitted.

Discussed is the matter of Anton Brovar, member of Lodge No. 88, who had his sick benefit rejected. After a many sided de-

(Continued on page 4)

Minutes of the Semi-Annual Session of the Supreme Board of the SSCU

(Continued from page 3)

bate and additional information, it is adopted that the decision of the last annual session of the supreme board be rescinded and the sick benefit paid.

Read is a letter from Katherine Penica, active secretary of Lodge No. 88, who suggests that our Union send some supreme board member to Montana, and to the West, as she believes that by doing so, a new interest would be created for our organization. The letter is acknowledged with the understanding that request will be honored whenever possible.

Mary Grahovec, member of Lodge No. 131, underwent an operation for which no benefits are payable under our by-laws. After further consideration it is adopted no special benefits can be paid.

In the matter of Andrew Champa, member of Lodge No. 2, ensues a lengthy debate, finally it is adopted that the withheld sick benefit be paid.

Lodge No. 201, in Denver, Colo., requests the supreme board to send the supreme secretary or some other outside member of the supreme board to the 40th anniversary celebration, which the above mentioned lodge in conjunction with Lodge No. 21, will celebrate on Sept. 3rd. Adopted that Anton Zbasnik, supreme secretary, attend the celebration as the representative of the Union, and Frank E. Vranichar, second supreme trustee, alternate if the supreme secretary cannot attend.

Read are the recommendations of the Federation of SSCU lodges of Western Pennsylvania, which request that the supreme board suspend the five-cent special assessment in the disability fund, and recommends the suspension of a few assessments of the juvenile department, and further recommends the establishment of juvenile circles or units. Before further discussion of this matter a letter from the Colorado Federation of SSCU lodges is read, which also requests the suspension of the special assessment of the disability fund, and further requests a donation from the Union toward the promotion of picnics for the younger generation and thus more easily retain them in the organization.

In view of the above requests it is adopted that the special assessment of the disability fund cannot be suspended until it is known what demands the insurance department of Illinois will make in regard to reserves of said fund. In regard to the juvenile department it is adopted that at this time no assessments can be suspended because funds must be retained for the coming juvenile convention, which must be held next year, as directed by the last regular convention. It is further adopted that no financial assistance can be given for the establishment of juvenile circles, units or similar purposes as long as juvenile conventions must be financed, which until this time have been very fruitful. To promote various activities in the above would call for additional large disbursements and create more work and most likely would call for additional help in the home office. The advisability of having such circles can be decided by the next regular convention. It must be understood however, that individual lodges have full power to establish such juvenile activities, some lodges already having done so.

The Illinois Federation of SSCU Lodges requests some financial assistance which has been given to other federations. Adopted that $50 be appropriated from the sports fund for this purpose.

The Illinois Federation of SSCU Lodges will celebrate on Oct. 2, the 40th anniversary of the Union. This celebration will take place in Chicago, and the federation requests one or more supreme board members as honorary speakers. Designated for this purpose are Bro. Paul Bartel, supreme president, of Waukegan, and Bro. Frank E. Vranichar, of Joliet.

The above federation further requests an advertisement in their programs which will be promulgated during this celebration. An advertisement for $10 is approved, which must be prepared by Bro. Bartel and Bro. Vranichar.

A letter from the dramatic society "Anton Verovšek," of Cleveland, O., which requests an advertisment in their program during their 15th anniversary is read and filed.

A letter from the United Juvenile Singing Group, of Cleveland, O., which requests the Union for financial assistance is read and filed.

A letter from a representative of the "Ave Maria," which requests an advertisement in the publication is read and filed.

A letter from the "Family Calendar," requesting an advertisement is read and filed.

A letter from "Amerikanski Slovenec" requesting an exchange of advertisements is read and filed.

Letter from "Cankar's Foundation" regarding the renewal of an advertisement in the above review is read and filed.

Letter from the Slovene National Home, of Indianapolis, Indiana, regarding an advertisement in the program to be published during their 20th anniversary, is read and filed.

The management of the Slovene National Home, of Indianapolis, Indiana, asks whether or not the SSCU wishes to renew the advertisement on the stage curtain, said advertisement to cost $25 for a two-year period. Adopted that the advertisement is not to be renewed.

In conjunction with this is adopted after a lengthy discussion, that the SSCU shall not renew advertisements in other national homes after their terms expire.

From the correspondence which is received by the supreme secretary, is noted by the supreme board, that certain lodge officers and other members neglect the by-laws which state that members living in foreign countries, are not entitled to sick, accident and indemnity benefits. This since January 1, 1937. It is understood that lodge secretaries must not collect assessments of such members after January 1, 1937, for the above mentioned funds. Secretaries must construe that Canada is also considered a foreign country. If there are any members living in foreign countries since January 1, 1937, and have contributed to the aforementioned funds, such assessments will be returned upon request.

The second session adjourned at 5 p. m.

THIRD SESSION

Supreme president Paul Bartel opened the third session Friday, July 15, at 9 a. m. All members are present who attended the two previous sessions.

The recording secretary reads the minutes of the first session, which are approved as read. Read also are the minutes of the second session which are in like manner approved without corrections.

The supreme secretary submits the matter of Joseph Spahn, member of Lodge No. 2, who requests that assessments be paid for him. From submitted reports the supreme secretary is instructed to abide by the ruling of the by-laws of the Union in this matter.

Read is a letter from Foreign Language Information Service, which requests a donation for circulating information regarding citizenship and other important matters. Adopted that $10 be appropriated for this purpose.

The committee on preparations for the convention of the Slovene Mutual Benefit Association, which will take place during September, in Cleveland, O., sends a written invitation to the SSCU, to send a representative to the banquet September 14. For this purpose is chosen Bro. John Kumse, of Lorain, O., and as alternate, Anton Okolish, of Barberton, Ohio.

The supreme secretary submits various booklets which contain important information in regard to fraternal organizations in America. After some discussion, it is decided to have secured for each member of the supreme and judiciary committee one copy of the Fraternal Compound Digest, for the year 1938. In connection with the above, the supreme secretary is instructed to prepare and have printed a number of tables of assessments and non-forfeiture values of certificates for the new plans.

Letter of Lodge No. 40, greeting the supreme officers and founders of the Union, is read and acknowledged.

The supreme secretary Anton Zbasnik submits the following resolution:

RESOLUTION

WHEREAS there are certain sections of the Constitution and By-Laws of the South Slavonic Catholic Union of America which are in conflict with the requirements of the insurance laws of Illinois and Ohio relating to certificates which may be issued in those States, and

WHEREAS the Constitution and By-Laws of the Union authorize the Supreme Board to make such amendments as may be necessary, in the interim between sessions of the Convention, to meet the requirements of any State in which the Union is licensed;

NOW, THEREFORE, BE IT RESOLVED that from and after January 1, 1938 all benefit certificates shall be based upon an interest assumption of 3½% instead of 4%; and that any and all provisions of the Constitution and By-Laws of the South Slavonic Catholic Union of America now in force which conflict in any way with the provisions and requirements of the Insurance Code of the State of Illinois shall be inoperative and of no effect as to any and all certificates hereafter issued in said State;

AND BE IT FURTHER RESOLVED that the next meeting of the Regular Convention to be held in the month of September, 1940, proper amendments be offered for enactment to remove any conflict with, and to conform in all respects to the requirements of the Illinois Insurance Code.

Anton Zbasnik, supreme secretary, moves the adoption of the aforegoing resolution.

Frank Tomsich, Jr., assistant supreme secretary, seconds the motion.

Follows an open vote by name in this order: Paul Bartel, yes; Joseph Mantel, yes; Paul J. Oblock, yes; Anton Zbasnik, yes; Frank Tomsich, Jr., yes; Louis Champa, yes; Dr. F. J. Arch, M. D., yes; Anton J. Terbovec, yes; John Kumse, yes; Janko N .Rogelj, yes; Frank E. Vranichar, yes; Matt Anzelc, yes; Andrew Milavec, yes.

The above resolution was thus unanimously adopted at this semi-annual session. Previously the resolution was unanimously adopted by all supreme board members by way of Referendum No. 33—1938.

The Kentucky Counties Bondholders Committee is awarded $10 for its work with the "Perry County Kentucky" bonds.

Louis Champa, supreme treasurer, is authorized to exchange $5,000.00 of Elizabeth City, N. C. bonds, which pay interest of 5%, for new bonds of same amount dated May 1, 1936 and maturing May 1, 1967 which will pay interest the first ten years at 4%, the following ten years at 4½%, and hence to maturity at 5%.

The supreme treasurer Louis Champa, is further authorized to exchange Morton County, N. D., bonds in the amount of $15,000.00 which bear interest at 6%, for new bonds of like sum which will bear interest at 4½%. In connection with the above transaction it is understood that the SSCU will receive a premium of $15.00 for each thousand dollars, and the interest rate of 6% will be paid to January 1, 1938.

In regard to Everglades Drainage District bonds, a plan submitted by the Bondholders Protective Committee June 28, 1938, is approved.

The meeting is adjourned at 12 noon.

FOURTH SESSION

The fourth meeting of the semi-annual session was opened by the supreme president Friday, July 15, at 1:30 p. m. Present are all supreme board members who attended the three previous sessions.

The supreme secretary submits a letter from the American Fraternal Congress, for which the annual fee is $10. After a short discussion it is adopted that the SSCU pay the above amount.

Letter of Josip Rems, of Jugoslavia, is read and filed.

Read is a letter of Bro. Joseph Sneler, chairman of Pennsylvania Federation of SSCU Lodges of Western Pa., who in beautiful words sends greetings and congratulations and hopes for a successful 40th anniversary of the SSCU. The greeting and congratulations are acknowledged with applause.

In like manner are read 40th anniversary congratulations sent by Lodge No. 26, of Pittsburgh, Pa., and acknowledged.

Lodge No. 149, of Canonsburg, Pa., wires greetings to all supreme board members and founders of the SSCU and wishes them the best of success. The wire is acknowledged.

Congratulations and greetings on the Union's 40th anniversary and to all participants during the honorary event are acknowledged from Anna Mahne and Mary Pluth, members of Lodge No. 230, of Chisholm, Minn.

Greetings and congratulations for future successes of the SSCU are acknowledged from Mrs. John Kumse, Miss Martha Kumse, and Miss Victoria Kumse, members of Lodge No. 6, of Lorain, Ohio.

Congratulations and greetings on the Union's 40th anniversary and wishes for further successes are acknowledged from F. J. Kress, president of Lodge No. 12, Pittsburgh, Pa.

Greetings from John Gottlieb and Andrew Bavetz, president and secretary respectively of Lodge No. 70, Chicago, Illinois, are acknowledged.

Greetings and congratulations on the Union's 40th anniversary, in behalf of Lodge No. 21, Denver, Colo., from president Steve Mauser, are acknowledged.

The committee of Lodge No. 66, Joliet, Illinois, sends warm congratulations and greetings to the founders and present supreme board members of the SSCU.

Congratulations on the Union's 40th anniversary are acknowledged from the membership of Lodge No. 6, Lorain, Ohio.

Congratulations on the Union's 40th anniversary are acknowledged from Katherine Penica, secretary of Lodge No. 88, Roundup, Montana.

Ignac Benkse, secretary of Lodge No. 130, De Pue, Illinois, sends greetings to the Union on its 40th anniversary.

Lodge No. 190, Butte, Montana, sends greetings to the SSCU on its 40th anniversary.

All greetings by mail or wire are acknowledged and the senders given sincere thanks.

Letter from Anne Leskovar, secretary of Lodge No. 190, is read and filed.

The supreme secretary gives a detailed description of our investments, which as a whole are sound and much better than elsewhere. The officers disclose much interest in the report.

Follows a discussion of the forthcoming juvenile convention which by mandate of the 15th regular convention must be held next year. The discussion took place several hours and various ideas were broached. Finally it was adopted that during the forthcoming year, 1939, there be held a juvenile convention which will be conducted in connection with an athletic or sports convention.

Before this combined convention a campaign for new members will be held and candidates for delegates will qualify on the merits of the campaign. The campaign will begin Jan. 1, 1939, and will continue to June 30, 1939. The convention will be held during the month of August 1939, in Ely, Minn. To this combined convention, members of both the juvenile and younger adult members will have the opportunity to qualify, as delegates, provided they have enrolled the specified quota of new members. With this will be retained the present juvenile campaign system which to date has been very fruitful. At the same time an opportunity will be given to the young members of the adult department, especially those interested in sports, to attend the convention in Ely, which will be instructive and in conjunction present also a program of entertainment. These young members of the adult department have on many occasion shown an active interest for our organization; this group will require greater recognition daily, yet they have no opportunity to attend either the juvenile convention or the regular conventions in many instances. With a combined juvenile and athletic convention, this condition will be remedied. This combined convention will be financed proportionately from the juvenile and sports funds.

The system of conducting the combined juvenile and athletic convention will be prepared by a committee of three members in the person of Paul Bartel, supreme president; Anton Zbasnik, supreme secretary; and Janko N. Rogelj, first supreme trustee. From their final selection of ideas a plan will be prepared which shall become effective upon approval of the majority of supreme board members through a written referendum. This plan must be prepared and approved soon enough so the lodges will have this plan complete at their December meetings. Thus the campaign can be started January 1, 1939.

With the conclusion the work of the semi-annual session of the supreme board was completed and the supreme president remarked to the board members to attend the combined session to be held in the Home Office Monday, July 18th, on the 40th birthday of the SSCU, starting at 9 a. m. The president adjourned the regular and semi-annual session of the supreme board at 5:30 p. m.

Paul Bartel, President
Anton J. Terbovec, Recording Secretary

LITTLE STAN'S ARTICLE

(Continued from Page 3)

opportunity, the enthusiasm of our women has flamed as high as that of its men.

I will use a modification of words Webster spoke many years ago, when he said:

"Standing hand in hand
and clasping hands
We should work and remain
united
As our Union has for forty
years.
Members of the same Union,
Citizens of our great country, United, —
All United now
and united forever."

"As flaming-tongued evangels, let us unceasingly talk the fraternal benefits established by our founders, for their names are immortal — because:

"The work that they have
built,
Oft in sorrow and tears
and in terror and in anguish
Shall not perish with the
years;
It will rise and shine transfigured
In the final reign of right;
It will merge into the splendors,
Of the city, of the light."

Bro. Vranichar's talk, impressively concluded, was met with fine applause. Others were introduced. Even your Little Stanley who was called, "Uncle Ray." Heh Heh!

After the banquet was over, a large part of the crowd remained and visited. Dancing in the auditorium upstairs to music by Johnny Smreker and his orchestra concluded the affair.

Next day dawned bright and beautifully. It was the gala picnic day, and cars swarmed in from all entrances to the city. Fully 3,000 people gathered on Sandy Point, beautiful peninsula which stretches its way into Shawaga lake. Refreshments and concession stands were busy all day. Supreme officers rubbed elbows with many of their old acquaintances and with our Union's members. Bro. Janko Rogelj supreme trustee, particularly drew the attention of many, who queried about his recent trip to Europe. Little Stan got a cowbell souvenir from Bro. Rogelj which is inscribed "Lake Bled." The little bell tinkles in his "40th anniversary Ahs-tin."

Peppy Louis Kotzian and another accordionist from the Range attracted large crowds to the refreshment stands, where songs were sung and played with vigor. Little Stan recalls the pretty damsel who so spiritedly led the singing.

Excellent music was played by the Ely Municipal band, directed by Maestro Frank V. Di-Nino. Later on in the afternoon, John Grahek and his little German Band hit the high spots with swell music. People danced in the pavilion the evening. Through the fine courtesy of E. W. Hribar, Gilbert, a sound amplifying unit was placed on the stand for the speaking program. Much appreciation for this great favor given Hribar.

Bro. Anton Zbasnik, chairman of the speaking program. Bro. Paul Bartel, president, opened the program with a short but well given address. Other speakers were Frank Yetka, state commissioner of Insurance for Minnesota and Mr. Sletterdahl, editor Northwest Insurance, Minneapolis. Bartel recalled the struggles of our Union in early years coupled with a short outline of history. He officially welcomed the thousands of visitors. Yetka, in figures showed that our SSCU was the largest fraternal insurance organization in the State. He compared with two old-line life insurance companies in Minnesota, whose combined assets and insurance do not equal that of the SSCU. Sletterdahl talked on the fraternal side of the organization. Honors were given Joseph Mervach, who was the only one in the entire organization to qualify in the campaign conducted by our Union this year.

Many attended the dance in the evening, which concluded activities Sunday. There were boat rides and airplane rides.

Monday morning a solemn memorial service, attended by all members of the supreme board, supreme judiciary committee was conducted in the home office. Rain fell lendingmuch-in solemness. Every supreme officer gave a short talk in memory of the founders, those other active workers, members of the organization who had passed away in the last 40 years.

Automobiles were pressed to service as the entire group rode to the cemetery. Here impressive services, a wreath was laid on the grave of Joseph Agnich, deceased, first supreme president of our SSCU. A film seemed to cover the faces of the people who gathered around the grave while supreme president Paul Bartel read a eulogy. Some brushed away their eyes, as if to prevent tears which so solemnly threatened to flow.

And so into the records of the Union's history passed this great observance. May it inspire all of us to continue on the well beaten path, through snarled underbrush, and on to attain new goals and records for the wonderful organization — our South Slavonic Catholic Union of America.

Next day supreme officers left. As the train pulled out of the station, handkerchiefs were being waved in fond farewell until the last car rounded the curve. Thus ended the 40th anniversary celebration.

Stanley Pechan

One at a Time

The doctor was interviewing the last patient in his office when a woman rushed in screaming: "Doctor! Doctor! Come quickly. My husband has swallowed a mouse!"

"Get back to him," said the doctor, "and try waving a piece of cheese about in front of his mouth. I'll follow."

Five minutes later the doctor reached the house. A man was lying on a settee with his mouth wide open, while a hysterical woman was waving a kipper close to his mouth.

"You foolish woman," he cried. "I told you cheese."

"I know that," she shrilled. "But I've got to get the cat first!"

100% Cut

Medical Student—What would you operate on that man for?

Eminent Surgeon—Two hundred dollars.

Student—I mean, what would he have?

Eminent Surgeon—Two hundred dollars.

Razsodbe gl. porotnega odbora JSKJ

30-307.

Priziv brata Johna Russ, člana društva sv. Jožefa št. 30, v Chisholm, Minnesota, ker mu je bila odklonjena zahteva za operacijsko odškodnino. Prizivnik poroča, da je bil operiran na očesu dne 28. marca, 1938.

Glavni porotni odbor je prejel v tej zadevi še nadaljne in bolj podrobne zdravniške podatke in je na podlagi istih razsodil, da prizivnik ne more biti v smislu pravil naše Jednote upravičen do kake operacijske odškodnine, ker operacija taka kot jo je imel prizivnik ni označena v naših pravilih v točki 305. Točka 307 v naših pravilih pa se glasi: Jednota ne plača nobenih odškodnin za operacije, ki niso navedene v točki 305.

—Anton Okolish, John Schutte, Frank Mikec, Rose Svetich, Valentin Orehek, porotniki JSKJ.

DOPISI

Cleveland, Ohio. — V Sharon, Export, Krayn in na Center, Pa. — Malo pozno prihajam s svojim poročilom. Ni drugače, primanjkuje časa. Toda obljuba dela dolg, zato jo moram izpolniti. Prvič me k temu opominja dolžnost, drugič, k temu me kliče hvaležnost, ki jo imam do vseh bratov in sester, s katerimi sem se srečal v vseh štirih mestih valovite in gorate Pennsylvanije.

Pri obmejnih Slovencih

Tri dni je preteklo, odkar sem prišel iz domovine, pa je bilo potreba po naročilu glavnega odbora udeležiti se slavnostnega banketa v počast 40-letnice naše Jednote v Sharon, Pa., ki se je završil na večer 25. junija v tamkajšnem Slovenskem domu. Da nisem bil sam, bil je moj spremljevalec urednik Nove Dobe, brat Anton J. Terbovec.

Iz Clevelanda v Sharon je kratka pot, ako poleg človeka v avtomobilu sedi prijatelj, pa se pogovarjata o tem in onem, tu v Ameriki ali onstran široke luže. Še do cela se nisva pogovorila, že sva bila na holmcu, kjer stoji prijazen Dom. Prvi naju se pozdravil tajnik društva, brat Frank Kramar, ki je delaven, vnet in goreč član in delavec na našo JSKJ. Pod njegovim vodstvom se je vršil banket, ki je bil zelo lepo zamišljen z ozirom na podani program. On sam je imel kot stoloravnatelj jedrnat in obsegajoč govor, kjer je orisal delo ,težnje in dobrote naše podporne organizacije. Med govori je bilo petje in godba, kjer so nastopili talenti tamkajšne mladine. Tudi to je bilo lepo. Pohvalno se moram izraziti o članstvu in prijateljih, ki so se udeležili banketa. Tako lepega miru in reda že nisem videl dolgo časa .Od njih bi se morali učiti ljudje v večjih mestih, kjer je tolikokrat toliko nemira med govori ,da je nemogoče govoriti.

Po banketu sem srečal veliko članov, s katerimi smo se pogovarjali. Tam sem srečal člana Žagarja iz Barbertona in člana Prevec-a in njegovega sina iz Girarda, Ohio, Pogovori so trajali do pol dveh zjutraj. Noč je bila temna, dež se je silil, in pot v Cleveland je bila dolga. Če se ne motim, brat Terbovec ni prižgal njegove običajne cigare, kajti treba je bilo gledati, da ne bo ušel avto s ceste v jarek. Srečno sva prišla domov.

V Export

Iz Clevelanda v Pittsburgh po železnici, iz Pittsburgha v Export z avtomobilom, katerega je šofiral brat Frank Kužnik, Jr., blagajnik društva 138. Hudi so ovinki in visoki so klanci v valoviti Pennsylvaniji. Mal' sem se bal, mal' pa spet ne, dokler nisem dobil zaupanje v mladega voznika. Dober in previden vozač je on.

V Export sva se ustavila pri družini Alexander Škerlj, kjer najprvo vprašajo, kje si hodil in kje si bil, in če si že kaj jedi dobil. Dobra postrežba, hvaležen sem. Od tukaj smo se odpeljali na piknik, katerega so skupno priredila ondotna društva. Tam sem srečal starega znanca Franka Kužnika, Sr., ki je mojster pri pečenju jancev in prešiščkov. Segli smo se v roko s predsednikom Korčetom, blagajnikom Kernom ,oba od društva št. 116. Potem pride Martin Hudale, kdo ne pozna njega. Brž je bilo dovolj pogovora o tem in onem. Iz Bele doline se prikaže Jurij Prevec, iz Center, Pa., je prišel Anton Eržen in Paul Oblak. Kar dosti nas je že bilo na tem pikniku, vsi veseli in zadovoljni. Koliko drugih mi je bilo predstavljenih, pa človek si ne more vsa imena zapomniti. Dobro so bili zastopani tudi člani angleško govorečih društev, ki so tudi pomagali na pikniku. Prireditev je dobro izpadla. Odhajali smo domov pozno v noč.

Naprej v Krayn

Iz Exporta v Krayn je dolga pot. Na to pot smo se podali z avtomobilom: šofer Frank Kužnik, Jr., spremljevalec brat Alex Škerlj ter sosed Franka Kužnika, ki nas je s svojimi nagovori prav dobro zabaval. V Krayn smo prišli ter se ustavili prav pred hišo brata predsednika, Louis Bavdeka, ki nas je takoj napotil do brata Taužlja, kjer so nam prijateljsko postregli z jedačo in pijačo, zakar morem reči: Prisrčna hvala. Nato smo šli na piknik, kjer je res idealen prostor za take prireditve. Zopet je bilo dovolj znanih obrazev. Pozdravila sva se Vincent Maljevacom iz Central City, in bratom Hočevarjem iz St. Michaela. Oba sta tajnika naših društev. Tu srečam tudi mojega prijatelja z ženo, brata Mike Poklarja iz Clevelanda. Dobro obiskan piknik je bil, tako da je blagajnik društva Frank Jernejčič imel dosti dela. Želel sem si videti mesto Krayn, Pa., kjer sam prihajam iz Kranja na Gorenjskem. Prav dobri ljudje stanujejo tu. Škoda je le, da smo morali kmalu odhajati. Obljubil pa sem Mrs. Tauželj, da še pridem in si ogledam ta ameriški Kranj. Še tisti dan sem se vrnil na Center, kjer sem prenočil v hiši našega agilnega člana, brata Antona Eržena.

Na Centru, Pa.

Brata Eržena je skrbelo, če bo na 4. julija dež. Zato sva stopola v njih Slovenski dom, kjer gospodari naš društveni tajnik Frank Schifrar, prava in originalna korenika iz Poljanske doline. Vprašala sva njega, če bo dež drugi dan, pa je rekel, da garantira, da bo mokro na pikniku. In tako je tudi bilo. Dosti je bilo pijače, a ne dosti, ker jo je zmanjkalo, toda so jo še dobili. Društvi na Center ste imeli res lep dan, velik piknik, dosti obiskovalcev veselega razpoloženja. Paul Oblak, naš glavni podpredsednik in njegova žena sta bila zaposljena s prodajo pivskih tiketov, da je bilo le kaj. In ko se je vse to vršilo v tako dostojnem in lepem redu, takrat pa je hodil po pikniku z velikim zadovoljstvom Anton Eržen, katerega je najbolj skrbelo, če bo padal dež.

Tu sva se srečala z našim glavnim nadzornikom, bratom Andrew Milavcem, Jr. Kmalu na to zagledam vrhovnega zdravnika F. J. Arch-a, glavnega porotnika Frank Mikeca in Jos. Snelerja, ki je kot predsednik društev JSKJ v zapadni Pennsylvaniji prišel pozdravit obiskovalce in člane naše Jednote. Prav prijetno je bilo na pikniku. Zdrava in neprisiljena zabava, malo je takih izletnih zabav.

Na kolodvor v Pittsburgh me je peljal vrhovni zdravnik, ki je tudi dober in hiter šofer, če je potreba ujeti vlak pol minute pred odhodom. Hvala, doktor.

*

To naj bi bil kratek opis vseh štirih prireditev. Lahko bi raztegnil, podal bi se v detajle, toda naj zadostuje to pisanje. Reči moram, da sem bil zadovoljen in srečen, ko sem videl, koliko žrtvovanja in dela doprinašajo nekateri naši društveni uradniki, da zamorejo na pošten in slavnostni način proslaviti 40-letnico naše Jugoslovanske katoliške jednote. Še je dosti dobre volje, neustrašenega poguma in bratske navdušenosti v naših društvenih uradnikih in članih, ki so pripravljeno stori vse, kar je v njih moči, da društvo raste, napreduje in se postavlja s svojim napredkom. Dokler ima naša Jednota toliko vidnih in poznanih delavcev, potem bo lahko še živela in procvitala. V Pennsylvaniji je korenika naše Jednote, iz nje prihaja sočni sok v deblo naše organizacije, v Pennsylvaniji se rodijo smernice za dobrobit organizacije, saj tam je bila prva zveza društev za našo Jednoto, v Pennsylvaniji so prvi v kampanjah, vedno budeči, vedno pripravljeni in delavni.

Hvala vam člani in članice v vseh štirih mestih Pennsylvanije za vaše gostoljublje, ki ga niste skazali samo meni kot osebi, ampak ste to tudi naklonili mojemu uradu, ki ga imam pri Jednoti. In da bi se še srečali ob tako veselih, zadovoljnih in prijateljskih sestankih ,kjer smo si lahko kot brat do brata, sestra do sestre, vsi člani naše spoštovane in priljubljene Jugoslovanske katoliške jednote v Ameriki.

Janko N. Rogelj

Reading, Pa. — Tukajšna Slovenska ameriška domovna družba, katera je bila inkorporirana lansko leto, bo imela zopet svoj piknik to poletje. Na dan 14. avgusta se vrši ta piknik na Peter Chernichevem prostoru, in sicer na Ridgewood, kateri je oddaljen nekako štiri milje od Readinga. Omenjena družba vabi na veliki in javni piknik vse rojake. Na programu bodo razne zabave in dobra postrežba. Za mali denar se bo dobilo prigrizka in pijače. Kakor se sliši od pripravljalnega odbora, bo vladala tisti dan na pikniku prava domača, starokrajska zabava. Vsem se že vnaprej zagotavlja, da bo na pikniku dovolj zabave in postrežbe. Vsi Slovenci, odnosno Jugoslavni v Readingu in okolici, so ljudno vabljeni, da posetijo to našo prireditev. Seveda so vabljeni na piknik tudi rojaki iz bljižnega Cornwall-a in okolice. Torej vsi na piknik dne 14. avgusta. Piknik se bo vršil, če je vreme lepo ali deževno, ker imamo na razpolago dovolj strehe.

Za S. A. D. D.

John Pezdirc, Sr. predsednik.

Indianapolis, Ind. — Tem potom se pozivlja članstvo društva št. 45, da se polnoštevilno udeleže prihodnje mesečne seje, ki se vrši na dan 15. avgusta, zvečer ob 7. uri v šolskih prostorih. Ta poziv se izdaja iz vzroka, da se pogovorimo glede pristopa v federacijo, katero nam je glavni odbornik Frank E. Vraničar priporočal dne 26. junija ob proslavi 40-letnice naše Jednote. Več se bo lahko spregovorilo o tej zadevi pri omenjeni seji. Kakor vam je že znano, so tukajšna društva JSKJ praznovala 40-letnico naše organizacije. Ni moj namen, da bi na široko opisaval potek te proslave, ampak hočem objaviti v kratki obliki.

Namen društev je bil, da bi se proslava vršila na prostem. Za radi slabega vremena je bilo to nemogoče. Zato se je slavnost vršila v Narodnem domu na Holmes Ave. Spored je otvoril br. F. Žonta. Nato je zapel pevski zbor. Slavljencu se je izročil šopek cvetlic po sestri Brodnik. Nato je nastopil govornik, brat Frank E. Vranichar, glavni nadzornik JSKJ. Društvo št. 45 mu izreka iskreno zahvalo za njegov pomenljiv govor v slovenščini, kakor tudi v angleščini, torej hvala.

Po poteku tega programa se je vršila prosta gabava. Vzlic slabemu vremenu je bila prireditev povoljno zastopana. Vendar, nekatere člane bi se lahko malo pograjalo, da se tako malo zanimajo za društvene sklepe glede takih prireditev. Če niso prisiljeni z denarno globo, pa se prireditev ne udeležijo. Videlo pa se je brate, ki so delno ali nič zaposljeni, Ti so se odzvali, zakar zaslužijo vse priznanje. Bratski pozdrav. Za odbor:

Louis Banich, tajnik.

White Valley, Pa. — Tukaj zopet sporočam društvom, katera spadajo v zvezo JSKJ društev v zapadni Pennsylvaniji,da sem poslal poverilnice na vsa društva, da se udeležijo prihodnje seje naše zveze, ki se vrši 28. avgusta v Presto, Pa. Pričetek ob 10. uri zjutraj, stari čas. Zato upam, da bodo vsa društva izvolila in poslala polno število zastopnikov. Seja bo jako važna. Obednem prosim vsa ona društva ,katerim sem poslal zadnjič opomine, da bi poravnali pri zvezi, mislim pristojbine. Večina društev je to storila, poravnajo naj še ona, ki so zaostala. Jaz bom v dvorani pred deseto uro, tako da bo vsako društvo lahko plačalo pred pričetkom seje.

Po zvezini seji se vrši velika slavnost v počast 40-letnici naše Jednote, kakor tudi v počast 40-letnice društva 4. Piknik se bo vršil v Presto park, ki je oddaljen okoli deset minut od dvorane. V slučaju slabega vremena se bo slavnost vršila pri sobratu Lovrenc Klemenčiču.

Na zadnji zvezini seji je bilo sklenjeno, da se povabi na to slavnost tudi glavne uradnike, ki živijo v Pennsylvaniji in Ohio. Tako sem tudi vsem poslal vabila. Nekateri so mi odgovorili pismeno, drugo ustmeno, tako da bo najbrže polovico glavnega odbora navzočega. Glavni govornik na tej slavnosti bo sobrat, glavni predsednik, Paul Bartel iz Waukegana, Ill. Seveda se bo opoštevalo tudi druge glavne odbornike. Zatorej bratje in sestre, če vam količkaj razmere dopuščajo, udeležite se te slavnosti. Tu se boste lahko spoznali s svojimi znanci, prijatelji in glavnimi odborniki, katerih mogoče še niste videli.

Dne 24. julija je imel pripravljalni odbor št. 4 svojo sejo v Presto, in na povabilo tajnika sem se tudi jaz udeležil seje. Na tej seji sem zapazil, da se društvo z veliko vnemo pripravlja za to slavnost. Tu je bilo sklenjeno, da bo tudi dva navzoča na tem pikniku zadela sreča. (Morebiti bo zopet kozica.) Odbor postreže vse posetnike s pijačo in jedačo. Predsednik društva je obljubil, da napravi pristne domače mesene klobase, katere bodo gotovo boljše, kakor one v Clevelandu, katere je sobrat Janko N. Rogelj prinesel iz stare domovine. — Končno se prosi, da bi bili vsi glavni odborniki že v dvorani ob 10. uri zjutraj, da bi se udeležili seje, če ne pa gotovo pred dvanajsto uro.

Jurij Prevec,
tajnik zveze društev JSKJ.

Center, Pa. — Kar se dela tiče v večjih premogorovih, se je nekoliko zboljšalo tu pri nas. Upamo, da se tudi manjši premogokopi tudi odprejo in pričnejo obratovati. Potem se bo položaj tu okoli malo zboljšal, zakar bo manj mizerije in brezdelja. Je res dolgočasno v tej naselbini v teh lepih in gorkih dnevih, ko bi si človek rad privoščil malo razvedrila, toda brez cvenka je to nemogoče storiti.

Nadalje poročam, da je naša naselbina Center ena najbolj složnih in mirnih naselbin, kar se tiče Slovencev. Seveda pa imamo tudi tukaj neprilike in nadloge kot po drugih krajih. Najdejo se nepridavi ali zlikovci, ki nadlegujejo in strašijo ljudi ponoči v teh vročih dnevih. Ako ne zaprete svojega stanovanja, se vam lahko zgodi, da pridejo v vaše stanovanje. Tako se je zgodilo na Center, ko je bila vsa družina na neki predstavi v Slovenskem domu. Zlikovec je to opazil, šel v hišo, prižigal užigalice, svetil in metal ugasle užigalice po preprogah. Sreča je bila, da ni zanetil ogenj. Moral je biti slab tatič, ki ni premogel električne svetilke. Kakor je videti, iskal je samo denar, ker druge predmete je pustil pri miru.

Dne 11. junija ponoči je udrl v Slovenski dom na Center ter odnesel nekaj pijače. In če se pije, se mora tudi kaditi, in tako so šle ž njim tudi cigarete, itd. Dne 17. junija je prišel zopet na obisk ter odšel skozi okno s svojim plenom. Potem smo rekli, da to je že preveč, in smo postavili nočno stražo. Ponoči 23. junija zopet pride in prične svoje umazano delo pri zadnjem oknu. Škoda, napravili smo napako, ker smo okno predobro zaprli. Poizkušil svojo srečo pri sprednjem oknu, pa tudi to je bilo predobro zaprto, če prav je imel s seboj orodje. Nočna straža zato ni mogla priti v poštev, da bi hijeno zajela ter ž njo obravnala, kakor se spodobi. Škoda je, da nismo napravili boljšo past za njega. To smo si sami pokvarili, ker smo okna predobro zaprli, zakar nam je jako žal, ker bi se radi srečali ž njim. Potem bi že oblasti poskrbele, da bi šel jest ričet. Od tistega časa ga ni več in ne vemo, kaj je ž njim. Taki tatiči se razvijejo v velike tatove, potem v roparje, ki imajo opravka ž njimi sodišča, dokler jih detektivi ali zvezna policija ne zajame in spravi na varno.

Frank Schifrar.

Ludlow, Colo. — Dolžnost me veže, da sporočam vsemu tukaj živečemu občinstvu, da se misli v Ludlow, Colo., ustanoviti novo podporno društvo, ki se bo priklopilo k JSKJ.Zatorej,če bi naši rojaki hoteli pristopiti k novemu društvu, naj se prijavijo do 7. avgusta, ker ta dan bodo vsi kandidatje novega društva zdravniško preiskani. Prosi se tudi, da vsi oni kandidatje, ki so se podpisali za ustanovitev novega društva, da bodo v pravem času na dostojnem mestu, pri rojaku John Logar-ju. Naznanim, da sem sprejel od glavnega tajnika vse potrebne knjige in listine, zakar se zahvalujem glavnemu uradu. Hvaležni smo tudi, da pride med nas ob času ustanovitve novega društva naš tretji glavni podpredsednik, sobrat Frank Okoren, Denver, Colo. Zato so vsa tukajšna društva vabljena ,da se odzovejo klicu novega društva in da pristopijo na pomoč. Prošena so tudi društva drugih podpornih organizacij, da se udeležijo tega dogodka in da se z nami zabavajo. Mi jim bomo ob času vrnili. Društvo bo imelo ustanovno zabavo v nedeljo 14. avgusta. Vse novopristople člane bo zaprisegel glavni podpredsednik, sobrat Frank Okoren ,kar se bo zgodilo ob 4. uri popoldne. Potem se bo razvila prosta zabava na 85-Club, Ludlow, Colo. Zato še enkrat prosim vsa bratska društva, da ne pozabijo na nedeljo 14. avgusta. Novo društvo bo dobilo številko 223, a ime društva si bo članstvo zbralo dne 7. avgusta. S sobratskim pozdravom in na svidenje 14. avgusta.

John Lipec in John Logar,
ustanovitelja.

Strabane, Pa. — Kakor je bilo že poročano v Novi Dobi, priredi tukajšne društvo "Bratska Sloga" št. 149 JSKJ svoj piknik s proslavo 40-letnice naše Jednote. Piknik se bo vršil v Drenikovem parku. In kakor je bilo sklenjeno, se piknik prične v soboto ob pol osmih zvečer. Vstopnina za osebo bo 25 centov, ker bomo imeli izvrstno godbo iz Turtle Creeka, Pa. Zato se pričakuje obilna udeležba. V nedeljo se piknik prične že ob drugi uri popoldne in za ta dan bo vstopnina prosta z izjemo za plesalce. Kakor je preskrbljeno za dobro godbo v soboto večer, tako je tudi preskrbljeno za nedeljo popoldne. Igral bo namreč dobro znani Boletov orkester. Za ta dan dobimo tudi govornika v osebi sobrata Paul Bartelna, gl. predsednika JSKJ. Pričakuje se ta dan velika udeležba. Torej vabijo se vsi znanci in prijatelji, da nas posetijo na našem pikniku. Posebno se opozarja člane in članice našega društva, da se prav gotovo udeležijo, kajti preostanek je namenjen v društveno blagajno. Dolžnost nas vseh je, da pomagamo blagajni, ker ista je last nas vseh.

Frank Žele, zapisnikar št. 149

Herminie, Pa. — Naznanilo članstvu društva Veseli Slavček št. 154 JSKJ. Na seji je bilo sklenjeno dne 17. julija, da se vrši dne 20. avgusta, ob 8. uri zvečer ples in domača zabava v korist društvene blagajne. Vabljeni ste vsi od blizu in daleč, posebno pa člani in članice našega društva, da se gotovo udeležite. Za ples bo igrala izvrstna slovenska harmonika. Tudi za lačne in žejne bo preskrbljeno. Torej pridite na večer 20. avgusta na ples, vršil se bo v domačem domu, kjer se vrši zborovanje društvenih sej. Za društvo Veseli Slavček, št. 154 JSKJ:

Ida Klančišar, taj. in blag.

Calumet, Mich. — Jugoslovanski dan na Calumetu. V nedeljo 7. avgusta se vrši na Electric parku velik piknik za vse Jugoslovane, katerega prireja Jugoslovanski prosvetni klub. Zanimanje za letošnji piknik je dosti večje, kot je bilo prejšna leta. Odkar se je izvedelo, da bo prišel na Calumet jugoslovanski konzul, g. Peter Cabric, kateri bo prinesel s seboj dekoracijo jugoslovanske krone, ki je namenjena za Mr. Matija Sojat-a, je zanimanje za slavnost narastlo, zakar je pričakovati veliko udeležbo.

Odbor je povabil na piknik tudi veliko drugih odličnih mož, toda še ni od njih dobil odgovore, ako bodo prišli ali ne, toda vseeno se jih pričakuje, da bodo na pikniku. Aktivnosti na pikniku se pričnejo ob deseti uri dopoldne.

Program je pripravil Frank Simonich ter se prične točno ob drugi uri popoldne. Na sporedu bodo govori, pevske in godbene točke. Godba bo igrala do pete ure popoldne, nakar se program vrši v dvorani. Tu bo kontest za stare in mlade, za ženske in moške. Tu v dvorani se bo pokazalo, kako se plešejo starokrajski plesi. Oni par, ki bo najboljše plesal, dobi nagrado. Nato se pričnejo tekme za otroke.

Zvečer se vrši ples, ki se prične točno ob osmi uri. Igral bo dober orkester iz bakrenega okrožnja. Vstopnina samo deset centov, a otroci so prosti. Torej vsi na piknik 7. avgusta.

Za publicijski odbor,
Frank P. Schaltz.

McKinley, Minn. — Naznanilo članom in članicam društva št. 110 JSKJ v McKinley, Minn. Sporoča se vam, da se je društvena veselica iz gotovega vzroka preložila, da se bo vršila drugo nedeljo v avgustu, to je 14. avgusta, pričetek ob osmi uri zvečer v stari šoli. Prosim vas člane in članice, da se polnoštevilno udeležite veselice in nagovorite tudi prijatelje in znance, da nas posetijo.

S sobratskim pozdravom,
Matt Dolinshek, tajnik.

Rockdale, Ill. — Cenjeni sobratje in sosestre društva sv. Mihaela JSKJ v Rockdale, Ill. Naznanjam vam, da se bodo od sedaj naprej vršile mesečne seje v mestni dvorani na Midland in Otis Ave. Kakor vam je znano, bo društvo sv. Petra in Pavla št. 66 v Joliet, Ill. in društvo sv. Mihaela št. 92, Rockdale, Ill. priredilo skupni piknik na Oak Grow dne 28. avgusta. Zatorej prosim vse člane, kakor tudi članice, da se seje udeležijo. Tu se bo govorilo o pikniku ter se bo tudi odbralo delavce. — Sedaj prosim vse Slovence in Slovenke, ki ste v drugih bližnjih naselbinah, da se udeležite tega piknika, ker je vsem zajamčeno, da se nobeden ne bo dolgočasil. Odbor bo poskrbel, da bodo vsi postreženi. Štiridesetletnica Jednote ni vsaki dan. Sedaj vse lepo pozdravim in želim, da bi se videli 28. avgusta na Oak Growu v Rockdale.

Louis Urbančič, tajnik.

BRANISLAV NUŠIČ:

Občinsko dete

(Nadaljevanje)

PETINDVAJSETO POGLAVJE,

ki ga bodo čitatelji toliko prej prebrali, ker je zadnje, in ker se v njem ustanovi "Društvo za najdenčke," da bi rejenček bil v prihodnje brez skrbi. Za čitatelje pa je to poglavje važno tudi zato, ker na koncu pisec obeta, da bo napisal še en roman.

Ker je to zadnje poglavje romana, bi se moralo po pravilih, po katerih se pišejo romani, "njih dvoje" vzeti. E, ali katera dva naj na koncu poročim, ko se je pa nekako tako uravnalo vsled raznih dogodkov, da je nemogoče zadovoljiti to tako važno pravilo za pisanje romanov.

Nikakor ne morem tako uravnati, da bi se vzela Anka in pop Pero, najprej zato ne, ker se še dandanes ne ve, kje je Anka, a drugič zato ne, ker je Pero pop in ima živo ženo. Ne morete se vzeti niti policaj Rista in gospa Lenka Petrovič, ker ima tudi gospa Lenka živega moža. Ne moreta se vzeti niti bogoslovec Toma, človek tako močnih čuvstev, in Ognjena Marija, ker je Tomo opustil igralsko karijero in končuje četrti razred bogoslovja in čaka na dobro službo. Ne moreta se vzeti niti Elza, hčerka likarice Julijane in njen ljubimec iz ognjegasne čete, ali morda bandist iz sedmega pešpolka ,ker se je vsled znanega dogodka, ki ga je gospod Sima zamislil v svoji domišljiji, ta ljubezen končala s tem, da je Elza dobila pest v ledja. Ne moreta se vzeti niti učitelj muzike in hčerka krojača Jove, ker je to ljubezen raztrgal oni tako usodni listek.

In potem — kdo se more vzeti na koncu tega poglavja? Nihče, nihče! Tudi pisec zelo obžaluje, da ne more ustreči v tem pogledu svojim dragim čitateljem.

Preostaje mu torej edino, da z rejenčkovo usodo zaključi svoj roman. In to bo tudi storil.

Kot vemo, se imenuje zdaj rejenček z lepim imenom Sima in se nahaja pri neki siromašni ženski v sosedstvu gospoda Sime Nedeljkoviča. Vsak dan obišče malega Simo gospod Nedeljkovič, ki tudi plačuje zanj, obišče ga njegov boter, učitelj muzike, a gospa Bosiljka mu vsak dan pošlje piškote.

Tako je minil po krstu teden, dva tedna, kar je bilo kot neki odmor po onih burjah v duši gospoda Sime Nedeljkoviča. A ko je minil tudi tretji teden, začne gospod Sima iznova premišljevati o oni ideji, ki ga je tako razveselila v zadnjem poglavju tega romana. Premišljal je cel teden in tako je minil mesec dni od krsta, in tedaj je bil gospod Nedeljkovič popolnoma na čistem, da je treba začeti z ustvarjenjem znamenite ideje, to je z ustanovitvijo društvo za najdenčke.

Še teden zatem je premišljeval gospod Nedeljkovič tudi o načinu, kako bi se to doseglo, in je našel nazadnje, da je to zelo enostavna stvar. Ono, kar je glavno za ustvaritev ideje same, to so najdenčki, že obstoji in zdaj ni treba nič drugega kakor napisati pravila, sklicati ljudi, sestaviti odbor, in stvar je gotova. V ta namen je gospod Sima Nedeljkovič ves teden pisal in

(Dalje na 6. strani)

RADIVOJ REHAR:

SEMISIRIS

ROMAN

Hladno, trdo je dvignil glavo, se obrnil in odšel iz sobe. Evalasta je ostala sama. Stala je nepremično in z od groze ostekleneli očmi strmela proti vratom. V njeni duši se je podiral svet. Nepopisna bolečina ji je presunila srce, dušila jo in morila. Spoznavala je strahotno krutost vladarja vladarjev, učlovečenega božanstva, in v duhu je že videla izpolnjene vse njegove grožnje, videla je smrt vseh svojih dragih in razdejanje daljne domovine, ki jo je ljubila, kakor ljubi ptica gaj, v katerem je prvič razprla perotnice. Pregrozotna je bila podoba njenih oči, zlomila jo je. Princesa se je kakor izpodmaknjen steber zgrudila na tla, odporna moč se ji je porušila, krik groze ji je zamrl v grlu, solze so ji zastale v očeh, z rokama se je zgrabila za prsa, zagledala v daljni megli Ilajo, ki je planila k njej — in se onesvestila.

VII.

Savadagak in Buramak sta mirno prespala noč v gostoljubni hiši zlatarja Ulamaka. Vstala sta zgodaj, se poslovila od rojaka, posebno še od Upe in Iste ter se napotila po ulicah Semisirisa proti dvorni četrti. Zunaj je bilo megleno jutro, ki je oznanjalo vroč dan. Ulice so bile skoraj čisto prazne, vrata hiš so bila zaprta in skrbno zapahnjena, le redki posamezniki, ki so prezgodaj vstali, ali pa so se šele vračali domov od zabav, ljubic in nočnih poslov, so se prikazali tu pa tam izza oglov in zopet zaspano izginili. Za azteška častnika se nihče ni zmenil. Nemoteno sta nadaljevala svojo pot, držeč se stranskih ulic, kajti bala sta se še vedno, da bi srečala semisirske mestne stražarje. Sedaj, ko sta bila popolnoma trezna in izpametovana, sta se docela zavedala nevarnosti, ki jima preti.

"Kaj, če so na dvoru že izvedeli?" je dejal Buramak.

"Misliš, da so?"

"Skoraj gotovo."

"Morda pa le niso?"

"Azteška častnika," je menil Buramak, "sva v Semisirisu samo midva. Če gosti v zabavišču niso bili popolnoma pijani, so morali spoznati, kaj sva. Da sva Azteka, so itak vedeli. Ko smo pobegnili, so naju gotovo zasledovali in obvestili straže o poboju. Zdi se mi, da sva kljub pri Ulamaku prebiti noči izgubljena."

"Ne bodi tako črnogled," je ugovarjal Savadagak, dasi tudi sam ni bil manj zaskrbljen, "morda le niso opazili, da sva častnika. Kako bi tudi to vedeli? Tujca sva tu in prav taka, kakor vsi drugi našega plemena. In mimo tega — kaj sva midva kriva? Onadva sta naju sramotila in napadla; če se ne bi bila branila, bi bila mrtva midva."

"Dobro," je ugovarjal Buramak, "vse je tako, samo tega ne smeš pozabiti, da sva pred Semisirci divjaki, manjvredna človeka in sva kriva že zaradi tega. Ko ne bi bila sinoči pravočasno pobegnila, bi naju bili gotovo ubili."

"Potem bi zagrešili oni več, kakor sva midva."

"Res, samo da jih nihče radi tega ne bi klical na odgovor. Ubili so divjaka, ki sta prelila atlantsko kri, bi dejali, in vse bi bilo v redu."

"Mimo tega sva pa spremljevalca princa princev in odposlanca kralja kraljev. Princ Aftagad naju bo zaščitil. K njemu morava najprej."

"Povedati mu, kaj sva storila?"

"Da, to je neizogibno."

"In če bo princ princev sam obsodil najino dejanje?"

"Najino obrambo? To, da sva še živa? Kako bi se vrnil brez naju k svojemu očetu, kralju kraljev? Ne, prijatelj, trdno sem prepričan, da naju bo branil."

"Samo če bo mogel?"

"In naposled, mar nisva človeka, prav taka, kakršna sta bila onadva? Kako in zakaj bi smeli oni sramotiti nas in nas pobijati samo zaradi tega, ker sva drugačne polti kakor so oni? Mar nismo vsi ustvarjeni iz duha Njega, ki je nas vseh najvišji gospod? Ne vdam se!"

"Resnico govoriš," je potrdil Buramak Savadagaku, ki se je vedno bolj razvnemal, "toda kdo se bo oziral na najino modrovanje? Vse bolj se mi zdi, da bi bilo najbolje tajiti. Midva nisva bila v zabavišču, nisva se z nikomer sprla in nisva nikogar ubila. Naj nama dokažejo."

"Prepustiva vse to princu princev. Njemu morava povedati po pravici. On naj odloči, kaj nama je storiti!"

"Dobro," se je vdal Buramak, "starejši si in jaz sem samo tvoj pribočnik. Stori kakor se ti zdi. Moja dolžnost je poslušati te in izpolniti, kar mi ukazuješ. Govoril sem samo, ker se bojim, da sva po nepremišljenosti zapravila življenje in povrhu še dekleti, ki naju ljubita."

"Bodi kakorkoli," je dejal Savadagak. "Vojaka sva in vojaku ne sme biti smrt nič strašnega. Kdor se je boji, ni vreden življenja."

Prispela sta do trga, ki je ločil meščanski del prestolnice od dvorne četrti. Megla se je polagoma rdečila. Pred seboj sta zagledala medle obrise dvornega obzidja in straže na njem. Pospešila sta korake, zavila okoli prvega ogla in dospela do vrat oddelka za tuje čete in odposlanstva. Srce jima je hitreje bilo, ko sta se približala stražam in pozdravila, ko pa ju ni nihče ustavil in sta lahko nemoteno vstopila, ju je zopet prevzelo upanje na srečen potek.

"Rešena sva," je vzkliknil Savadagak, ko sta bila v svoji sobi; "ničesar ne vejo."

"Ne hvali dneva pred večerom!" je ugovarjal Buramak. "Če še ne vejo, bodo pa izvedeli. Sicer pa: morda vejo in so naju le pustili v past..."

"Požuriti se morava do princa," je odvrnil Savadagak ter hotel sesti, toda prav tedaj so se nenadoma odprla vrata in med dvermi se je pojavil poveljnik Amarazis z dvema dvornima častnikoma in osmimi oboroženimi stražarji. Savadagak in Buramak sta se zdrznila in prebledela. Vedela sta, da sta ujeta in izgubljena.

"V imenu faraona faraonov, Semisa Ofirisa, ki je najvišji gospod in sodnik, vaju pozivam, častnika kralja kraljev Ilamagada, pribočnik Savadagak in tekač Buramak, da odložita orožje in mi sledita!" je zaukazal Amarazis.

"Kam in zakaj?" sta vzkliknila oba hkrati.

(Dalje prihodnjič.)

Janko N. Rogelj:

Z avtomobilom po Sloveniji

Po treh dneh mojega bivanja v rojstni hiši na Primskovem pri Kranju se mi je zahotelo, da bi videl v prvi vrsti prelepo Gorenjsko, dolino gradov na Dolenjskem in da bi stopil tja čez mejo, tja do Postojenske jame. Še pred odhodom sem si preskrbel mednarodno vozno dovoljenje, katerega je izdal v New Yorku Angležki avtomobilski klub v Londonu. Enako dovoljenje stane pet ameriških dolarjev. Zato me je tem bolj zanimalo, kako bi mogel po petindvajsetih letih zopet voziti z avtomobilom po Sloveniji, iz katere sem odhajal kot šofer pred 25. leti.

Moj prijatelj Fr. Birtič, ki se je pred meseci nastanil v Ljubljani, da v dobri volji in še v boljšem razpoloženju preživlja tekoče dneve svojega življenja v Ljubljani, mi je tudi pisal v Ameriko, da mi odstopi njegov Dodge Sedan 1937, ako si hočem ogledati Slovenijo. Bogve, tako ponudbo je treba opoštevati ter izrabiti. Moj načrt, ki se je glasil: samo 20 dni ostaneš v Jugoslaviji, je zahteval, da se prične s vsakdanjimi turami.

Prijatelj Birtič in njegova žena sta prišla z avtomobilom. Takoj sem bil pripravljen, da sedem za volan, toda prijatelj mi je dejal: "Dečko, danes še ne boš vozil; sedaj smo v Sloveniji. To ni Amerika ali clevelandske ceste." Molčal sem, in gledal, kaj se bo godilo, ko pričnemo vozit. Prvo, kar sem zapazil ali čutil, da motor ne vleče tako dobro po klancih, kakor pri nas v Ameriki. Drugo je bilo to, da je hupa trobila in trobila, podila s ceste kokoši, živino, otroke, kolesarje, voznike, pešce, šolarje, potnike, izletnike, kramerje, cigane, vojake, itd., rečem vam, da nobeden dosti ne sliši. Zatrobiti je potreba enkrat, da človek sam sliši, če hupa še trobi. Zatrobiti je treba v drugič, da glas pošlješ do osebe ali živali, ki ti je na poti. In ko zatrobiš tretjič, takrat se počuti oseba na kolesu, vozu ali na svojih nogah, da bo res potreba nekaj napraviti, toda ni še določeno, kaj bi se prav za prav napravilo. Tako nekako se ravnajo ali obračajo na cestah v Ameriki psi, ki se ne ognejo do zdnjega, ali pa so zadeti od avtomobila.

S prijateljem pripeljeva v Kranj. Tam je potreba oddajati signale s hupo. Zatrobiš enkrat, zatrobiš, dvakrat ali trikrat, vse to ima pomen, na katero stran boš krenil ali zavil z avtomobilom. Prideva v Ljubljano. Tu je pravi babilonski stolp. Hodniki ob straneh ceste niso tako obljudeni, da ne bi mogli hoditi dragi Ljubljančani. Ampak cesta je draga Ljubljančanom. Tam je njih življenje. Avtomobil sovražijo. (Sicer jim v enem ali več ozirih tega ne zamerim.) Menda je res avtomobil prekmalu prišel v naše kraje ter iste našel nepripravljene radi svojih slabih cest, ozkih prehodov, preobilega prahu in blata.

Do Ljubljane sem spoznal misel mojega prijatelja, zakaj mi ni pustil voziti njegov avtomobil prvi dan. Hotel je, da se privadim vožnji, da izgubim "tremo" (strah), predno postanem zadostno poučen šofer. Treba je bilo učenja, da se je premagalo vse ovire.

Ko mi je prijatelj zaupal svoj avtomobil, da sem vozil sam, takoj sem imel drugačne počutke, kot jih ima človek, ko vozi v Ameriki. Prvič, vsaka pot je tako ozka, posebno mostovi. Za avtomobilom se vzdiguje toliko prahu, da je človeka kar sram, ker bo zakadil žitna polja, vasi in mesta. Vedna napetost oči in živcev dela človeka trudnega, nemirnega in nejevoljnega. Po moji prvi vožnji v Ljubljano sva se sešla v kavarni Emoni v Ljubljani z urednikom "Jutra", ki me je povpraševal o utisih, ki sem jih imel pri vožnji z avtomobilom na slovenskih cestah. "Jutro" z dne 19. junija je prineslo sledeče:

PRI NAS IN DRUGOD

Sredi priprav za organizacijo cestnega kongresa in cestne razstave je veliki francoski prekomornik "Normandie" pripeljal v Evropo in k nam skupino rojakov, ki se je bila namenila, preživeti počitniške mesece v tako zvanem starem kraju. Eden izmed njih je v Ljubljani naletel na prijatelja, ki se je bil že pred kakšnimi petimi meseci za delj časa preselil čez lužo in je s sabo vzel tudi svoj avtomobil. Rojak, ki je prišel k nam na obisk, ima tudi v svoji ameriški domovini lasten avtomobil in njegovi posli so takšni, da prepotuje ž njim na kupe kilometrov iz dneva v dan. Ko ga je v Ljubljani pričakal prijatelj s svojim vozom, se mu je zahotelo, da bi po naših cestah tudi sam za nekaj kilometrov sedel za volan. Napravila sta majhen izlet po eni naših najdostojnejših, pa obenem, razume se, najbolj frekventiranih cest, a ko se je vrnil, je ves presenečen pripovedoval:

Nikoli bi si ne bil mogel misliti, da je vožnja z avtomobilom po cestah tako težak posel, kakor sem to okusil pri vas. O cestah samih ne bom govoril, glede na to, si mislim, da ste si — kot pokrajina, — ki se nahaja v neposrednem območju prometno tako visoko organiziranih držav, kakor sta Nemčija in Italija — sami na jasnem, Amerikanca pa bi pri vas zanimal predvsem prometni red, ki vlada na vaših cestah. Lahko vam rečem, kadar onkraj oceana potujem z avtomobilom po svojih poslih, mi ure in ure ni treba pritisniti na hupo. Pri nas v Ameriki vožnja z avtom ni luksuz in izlet, pri nas se človek vozi po opravkih. Pri nas človek lahko neskončne vrste kilometrov presedi za volanom, ne da bi mu bilo treba posvečati pozornosti dogodkom, ki jih prinaša pot. Pelješ svoj voz in lahko razmišljaš o tem, kaj in kako boš ukrepal, ko prideš na cilj. Pri vas je ta reč čisto drugačna. Človek za volanom mora biti neprestano na preži, kako se bodo pred njegovim vozom zadržali pešci, ljudje na vasi, ki v zadnjem hipu še stečejo čez pot, vozniki s konjsko vprego, pa tudi motociklisti in avtomobilisti sami. A tudi v mestu naleti človek pogostokrat na predpise in sisteme, ki ga morajo frapirati. Tega ne bom grajal, kilometre in kilometre dolgih avenij, kakršne premorejo ameriška mesta. V kraju s starinsko arhitekturo mora biti potnik kajpak pripravljen na takšne reči. Toda ali je v resnici treba, da mora avtomobilist sredi ravne ceste, kakršna je Tyrševa pred Figovcem na lepem igrati neke operetne ovinke.

Rečem vam — — ko sem nekaj kilometrov sedel za volanom po vaših cestah, sem se čisto resno zbal za svoje živce in pomiloval sem šoferje, ki morajo v teh razmerah vzdržati desetletja — če je res komu do tega, da bi na jugoslovenskih cestah zrasel avtomobilski promet, naj poleg pozornosti modernemu cestišču posveti tudi dobršno mero sil za uveljavljenje prometne discipline pešcev in vozil.

Urednik je jako dobro zabeležil moje pripovedovanje. Hvaležen sem mu. On je tudi povedal resnico, ko je analiziral s svojim opisom resničnost dogodkov na avtomobilskih cestah Slovenije, ki nimajo še danes potrebne markacije ali napise, potom katerih bi avtomobilist takoj zapazil, kaj mu je potreba storiti.

Avtomobilski klub kr. Jugoslavije, sekcija Ljubljana, se je pričel resno baviti s tem vprašanjem. Dne 17. julija piše v "Jutru" ta klub takole:

"Pešci hodijo sredi ceste, često se v zadnjem trenotku premislijo in križajo cesto tik pred motornimi vozili, v nedeljah zvečer gredo kar v trumah sredi ceste. Biciklisti vozijo vštric pa dva, trije, često celo štirje; nihče se ne drži roba ceste. Vprežni vozovi vozijo, koder je lepše in nemalokrat po levi strani, tako, da se jim mora vse izogibati v desno. Motorna vozila so često premalo predvidna na nepreglednih krajih in mnogi 'režejo' ovinke."

Resnica je, kar je zapisal avtomobilski klub. Toda preje sem rekel, da bi tudi ljudje bili bolj previdni in podvrženi prometnim predpisom, da ne bi sovražili avtomobila, oziroma istega, kateri se vozi v njem. Zapazil sem čestokrat, kako "velike so glave" onih, ki se vozijo v avtomobilih. Človek na cesti mu je manj kot je nam kak pudelj ali pes na ameriških cestah, pred katerim se mi ustavimo in mu damo priliko, da gre čez cesto. Kako brezobzirno vozijo ti "izvoljeni velikaši," ne da bi pazili na blato, ki škropi ljudi ali hiše. Tudi to naj bi učil avto klub Ljubljanski svoje člane ali nečlane, ki vozijo z avtomobili.

Končno rečem tole: Avtomobil se ne bo vdomačil v Sloveniji, dokler ne bo napravljena prava avtomobilska cesta, malo širša in na ovinkih vzdignjena, kakor je danes nova cesta od Ljubljane do Jeperce. V Ameriki plačujemo za motorno kurivo okoli 20 centov za galono, v Jugoslaviji me je stala mešanica benzina in alkohola do 48 centov ameriškega denarja. Če le nekaj tega denarja naklonijo za popravo cest, potem že lahko Slovenija tudi pričakuje, da bo dobila nekaj svojega deleža.

Na Velesemnju v Ljubljani sem videl tudi razstavo "Ceste". Z ozirom na predloženi načrt, koliko prošenj, komisij, zaključkov, odlokov in uradnih potov je potreba napraviti za gradnjo male ali velike ceste, potem nam ni treba upati na dosti novih cest v bodočih desetih letih v Sloveniji, ki plačuje davke, toda od cest nima drugega kot dosti dnevnega prahu ali blata.

Tujezemski avtomobilist na cestah Slovenije je izgubljen, truden in obsovražen. Slovenija, ki je biser Jugoslavije, ne bo kaj dosti obiskana od avtomobilov, ki so že enkrat vozili po njej. Tujski promet z avtomobili bo šel v Italijo, Nemčijo in drugam, kjer imajo vzorne ceste in pravi red.

OBČINSKO DETE

(Nadaljevanje s pete strani)

brisal, spopolnjeval in popravljal pismo, polno lepih izrazov, s katerimi sklicuje na zborovanje vse plemenite ljudi, da se združijo v društvo, potrebno in človekoljubno.

To zborovanje boljših ljudi se je imelo vršiti v "Meščanski kazini" čez teden dni. Ves ta teden se je gospod Sima Nedeljkovič pripravljal na govor, kateremu je kot geslo postavil Kristusove besede: "Pustite male k meni!"

Ko se je približal dan zborovanja, je krenil gospod Nedeljkovič v spremstvu učitelja muzike, ki je bil tudi zelo zavzet za uresničenje te ideje, v "Meščansko kazino" točno ob 10. dopoldne, ko je bilo zborovanje napovedano. Tu najde še dva ali tri gospode od povabljenih in nestrpno pričakuje, da pridejo še ostali. Zastonj se je pri vsakem sumu ozrl in pogledal na vrata, zastonj je tudi učitelj muzike dva ali trikrat šel celo na ulico in gledal na levo in desno, ali kdo ne prihaja: bilo ni nikogar. Kaj je mogel drugega gospod Nedeljkovič, kakor da je odložil zborovanje na drugi teden.

Tako sta od krsta malega Sime pa do zborovanja pretekla polna dva meseca, in nazadnje se je vendar vršil sestanek.

Razen enega ali dveh so prišli vsi povabljenci. Prišel je gospod arhimandrit Grigorije, ki je pri vstopu v dvorano stisnil roko gospodu Simi z izjavo: "Hvala vam, ker ste prevzeli, da izvedete to krščansko misel. Ko sem bil še mlajši, sem tudi sam pogosto premišljeval in uprav skrbel, kaj bi se moglo storiti za najdenčke, no, zdaj sem opustil to misel, odkar sem se postaral. Hvala in čast vam!

"To je ideja moje žene," doda skromno gospod Nedeljkovič, zahvaljujoč se prečastnemu na čestitki.

Prišel je tudi gospod Stanoje Lekič, profesor matematike, ki je znan po slabosti, da ima rad, če ga izvolijo v kak odbor. On je odbornik Književnega društva, Olepševalnega društva, Jezdnega kluba, Meščanske kazine, Pevskega društva in je tudi že poskušal, da kandidira za odbornika ženskega društva in edino vsled svojega spola ni uspel.

Prišel je gospod Srečko Ostojič, okrožni načelnik v penziji, ki je takoj izjavil, da se o teh stvareh, t. j. na najdenčke nič ne razume ali gospod Simo mu pojasni ,da so njega zato povabili, ker je njegova svakinja babica.

(Dalje prihodnjič.)

NEVARNA HITROST

Možnost smrtne nesreče pri hitrosti avtomobilske vožnje pod 40 milj na uro je samo ena v 44 slučajih. Pri hitrosti vožnje nad 40 milj pa je ena taka smrtna možnost že v 19 slučajih.

CENE KART

ZA POTOVANJE V STARI KRAJ SO NIZJE PO 23. JULIJU

Ako ste namenjeni potovati v stari kraj, pišite nam po pojasnila.

Cene denarnih pošiljk

Vaša denarna pošiljka bo v starem kraju hitro in točno izvršena, ako jo pošljete potom naše firme.

za $ 5.00	200 Din	za $ 6.35	50 Lir
za 11.65	500 Din	za 12.25	100 Lir
za 23.00	1000 Din	za 29.50	500 Lir
za 45.00	2000 Din	za 57.00	1000 Lir

Pošiljamo tudi v U. S. dolarjih. — V slučaju nujnosti izvršujemo nakazila po brzojavnem pismu in direktnem kablu.

Notarski in drugi posli

V zadevah notarskih listin, dedščin, dote, prodaje posestev, tožbe in drugih starokrajskih opravkih je v Vašo korist da se obrnete na:

LEO ZAKRAJŠEK
GENERAL TRAVEL SERVICE INC.
302 EAST 72nd STREET
NEW YORK, N. Y.

SVILNATE ZASTAVE, slovenske zastavne trakove z društvenimi napisi, prekoramnice in regalije.

URE, prstane, demante, zlatnino in srebrnino, dalje Zenith in Sparton radio i.t.d.

Vzorce in pojasnila pošiljam brezplačno.

IVAN PAJK (PIKE)
24 MAIN ST.,
CONEMAUGH, PA.

Važno za vsakoga

KADAR pošiljate denar v stari kraj;
KADAR ste namenjeni v stari kraj;
KADAR želite koga iz starega kraja;
KARTE prodajamo za vse boljše parnike po najnižji ceni in seveda tudi za vse Izlete.

Potniki so z našim posredovanjem vedno zadovoljni.

Denarne pošiljke izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za $ 2.55	100 Din	Za $ 6.35	100 Lir
Za 5.00	200 Din	Za 12.25	200 Lir
Za 7.20	300 Din	Za 29.50	500 Lir
Za 11.65	500 Din	Za 57.00	1.000 Lir
Za 23.00	1.000 Din	Za 112.50	2.000 Lir
Za 45.00	2,000 Din	Za 167.50	3.000 Lir

Ker se cene sedaj hitro menjajo so navedene cene podvržene spremembi gori ali dol. Pošiljamo tudi denar brzojavno in izvršujemo izplačila v dolarjih.

V Vašem lastnem interesu je, da pišite nam predno se drugje poslužite, za cene in pojasnila.

Slovenic Publishing Co.
(Glas Naroda—Travel Bureau)
216 West 18 St. New York, N. Y.

INSURED

VLOGE

v tej posojilnici zavarovane do $5,000.00 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

Sprejemamo osebne in društvene vloge.

Plačane obresti po 3%

St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Avenue HEnd. 5674

August Kollander

6419 ST. CLAIR AVENUE
Cleveland, Ohio
v Slovenskem Nar. Domu

PRODAJA parobrodne listke za vse prekomorske parnike;

POŠILJA denar v staro domovino točno in po dnevnih cenah;

OPRAVLJA notarske posle.

Kollander ima v zalogi tudi jugoslovanske znamke.

NAJCENEJŠI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI JE ENAKOPRAVNOST

Naročnina za celo leto izven Clevelanda je 4.50
Društvom in posameznikom se priporočamo za tiskovine. Unijsko delo—zmerne cene
6231 ST. CLAIR AVE. Cleveland, Ohio

SPOMIN NA STARO DOMOVINO

"NAŠI KRAJI"

ZBIRKA 87 SLIK iz vseh krajev Slovenije. V finem bakrotisku na dobrem papirju, v velikosti 5x7½ inčev

Ta krasna zbirka, vas stane samo $1

SPADA V VSAKI SLOVENSKI DOM

Največja zaloga slovenskih knjig v Ameriki!

V knjigarni "Glasa Naroda" lahko dobite vsakovrstne slovenske knjige naših priznanih pisateljev: Cankarja, Tavčarja, Jurčiča, Preglja, Kmetova, Milčinskega, itd. . . V zalogi imamo prevode del svetovnoznanih mojstrov; Gospodarske, gospodinjske in poučne knjige . . . Igre, pesmi, zemljevide.

Ljubitelji lepe knjige naj pišejo po cenik knjig, ki jih imamo v zalogi.

»GLAS NARODA« (Dep. K) 216 W. 18th Street, New York